

אהר מוועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

שיחת קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א על ל"ג בעומר [311]

אמרי קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א [311] דברות קודש משנים עברו [34] הרה"צ ר' מנחם מנדל גולד שליט"א אב"ד לובלין פרשת השבוע [1] מדור הניגונים [7] הרה"ג ר' נח גולדברג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - עובדות וסיפורי צדיקים מתלמידי הבעש"ט [437] שיעורים בספר אור החיים ואלשיך הקדוש - הרה"ג ר' אלימלך שטמר [434] הרה"ג ר' יוסף חיים גרינולד - פרשת השבוע [435]

חדש! בכל יום שישי שיעור של הרב הגאון רבי אמרי הכהן וייס שליט"א רב ומו"צ בקהילתנו לונדון [1] והרב הגאון רבי זלמן וייס שליט"א נכד כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אמרי קודש

יבואר 'בכח גדול' שהוא חסד עליון דהקב"ה לפניו נגלו תעלומות לב והוא יודע ועד שלא כפרו בהקב"ה לגמרי רק שיתפוהו בדבר אחר כמ"ש רש"י.

וזהו שאמר משה להשם יתברך 'למה ה' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים, פירוש, דכמו שביציאתם ממצרים הגם שטען המקטרג דעד עכשיו היו הללו עובדים ע"ז, מכל מקום קרעת להם הים, מפני סברתו של יוסף שיש להם דין בן נח והיה מותר להם ע"ז בשיתוף, וכיון שע"י שבירת הלוחות חזר להיות דינם כבני נח וכקודם מתן תורה, אם כן ראויים הם למחילת עון העגל, כיון שרק שיתפוהו בדבר אחר ולא כפרו בה' לגמרי.

או י"ל בדברי הכתוב 'אשר הוצאת מארץ מצרים', על פי הא דאמרו רז"ל שלא חטאו ישראל אלא להורות תשובה לרבים (עיי' ע"ז ד, ב). ואיתא בספרים דלכאורה איך יתכן לומר שלא חטאו, וביארו על פי מה דאיתא (משנת חסידים ניסן ג, ד. הובא בבאר היטב סימן תמוז) מהאר"י הק' דהנזהר ממשוהו חמץ בפסח מובטח לו שלא יחטא כל השנה, והנה ביציאת מצרים שמרם השם יתברך והצילם ממשוהו חמץ כמאמר בעל ההגדה 'ולא הספיק בצקם להחמץ', וכדכתיב (שמות יב, לט) ויאפסו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות כי לא חמץ, והכוונה בזה שלא חטאו ישראל שהרי נזהרו ממשוהו חמץ, ועל כרחק שלא חטאו אלא כדי להורות תשובה לרבים.

ואפשר לומר דזו הכוונה מה שאמר משה רבינו להשם יתברך 'למה ה' יחרה אפך בעמך', דהרי לא היו ישראל ראויין לאותו מעשה ולא חטאו, והראיה 'אשר הוצאת מארץ מצרים', כי כשהוצאת אותם ממצרים שמרת עליהם שלא יאכלו חמץ בפסח, ואם כן הרי היו הם מובטחים שלא יחטאו כל השנה, וא"כ למה יחרה אפך בעמך.

(רעוא דרעוין)

המשך בעמ' הבא <<

ובזה ביאר אאמו"ר להמדרש הנ"ל, דהנה כשהיו ישראל על שפת ים סוף קיטרג הס"מ לפני הקב"ה, וכדאיתא במדרש (שמות רבה כא, ז) בשעה שיצאו ישראל ממצרים, עמד ס"מ המלאך לקטרג אותן, אמר לפני הקב"ה רבוננו של עולם עד עכשיו היו אלו עובדים עבודת כוכבים ואתה קורע להם את הים, ע"כ. וביאר דהקטרוג שקטרג הס"מ על ישראל שעבדו ע"ז היינו שעבדוהו בשיתוף, דישראל מוזהר ועומד על כך, ובני נח אינם מוזהרין על השיתוף (רמ"א אור"ח סימן קנו בשם ר"ן ספ"ק דע"ז ור' ירוחם נ"ז ח"ה ותוס' ריש פ"ק דבכורות ב, ב ד"ה שמא), ונמצא לפי"ז דלשיטת יוסף דהיה לבני ישראל קודם מתן תורה דין בן נח, ובני נח לא הוזהרו על השיתוף, ואשר על כן כשראה הים את ארונו של יוסף נסתמה טענת המקטרג ונבקע להם הים, עכתדה"ק.

ועל פי זה נראה לומר דהנה חטא העגל היה עבודה זרה רק בשיתוף, וכדאיתא בגמ' סנהדרין (סג, א) אלמלא וי"ו שבהעלוך נתחייבו רשעיהם של ישראל כלייה, וברש"י שם, דהא לא כפרו בהקב"ה לגמרי, שהרי שתפוהו בדבר אחר.

והנה כשמצאן משה שעשו אותו המעשה מיד 'וישלק מידי את הלוחות וישבר אותם תחת ההר (שמות לב, יט), ואיתא במדרש (תנחומא עקב פ"א) הטעם ששבר הלוחות כדי שיהיה להם לישראל דין של פנויה, והיינו כמו קודם מתן תורה.

ולדברינו יבואר, דמשה רבינו רצה להמתיק הדינים, ולכך שיבר את הלוחות, כדי שיהיה להם דין פנויה, כמו קודם מתן תורה שהיה או דינם כבני נח, והיו מותרים בשיתוף.

ואמרו 'בכח גדול' יבואר ע"ד מה שכתב בספר ישמח ישראל (אות א), דהוצרך הקב"ה להראות כוחו הגדול שהוא חסד עליון, להביט בפנימיות נפשות ישראל, אשר זאת לא נגלה לשום בריה זולתו יתברך, ולפדותם מעומק בור ודות, ע"כ. וכמו"כ לענינינו

ויחל משה את פני ה' אלקיו ויאמר למה ה' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה (לב, יא). צריך לדעת אומרו 'אשר הוצאת מארץ מצרים', ומה דבר חידש משה בבקשתו מה שהוציאם השי"ת ממצרים ומה רצה לומר בזה, וכבר עמד בזה במדרש (שמו"ר מג, ד). תו יש לדקדק אומרו 'בכח גדול', למה הוצרך הקב"ה כח גדול ויד חזקה כדי לפדות את ישראל ממצרים, ומה זה שייך אצל הקב"ה אשר כל הגויים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו (ישעיה פרק מ, יז).

וליישב התמיהות נקדים דברי כ"ק מרן אאמו"ר ז"ל זי"ע על דברי המדרש תנחומא (נשא ל) עה"כ (תהילים קיד, ג) הים ראה וינס, מה ראה, ארונו של יוסף ראה. ויש להבין מה גרם לו לים לנוס ולהקרע כיון שראה ארונו של יוסף.

וביאר אאמו"ר דברי המדרש, על פי מה דאיתא בפרשת דרכים (בדרוש הראשון), על הא דאיתא במדרש (בראשית רבה כד, ז) על הכתוב (בראשית לז, ב) 'ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם', מה אמר, רבי מאיר אומר, חשוידים הם בניך על אבר מן החי, ע"כ, והקשה האיך יתכן שיחשדו בני יעקב שבטי י-ה בדבר זה.

וביאר, דיוסף ראה אותם חותכים בשר ממפרכת מבית השחיטה קודם שתצא נפשה, ודבר זה אסור לבני נח כי עדיין היא חיה (רמב"ם הל' מלכים פ"ט הי"ב), ולישראל מותר כיון שהותרה בשחיטה (רמב"ם הל' שחיטה פ"א ה"ב), והיה מחולק יוסף עם אחיו בהלכה זו, שהשבטים היו סוברים דכיון שמאברהם ואילך כבר קיבלו עליהם כל התורה עד שלא ניתנה (יומא כח, ב. קידושין פב, א), כבר יצאו מכלל בני נח בין להקל ובין להחמיר, ויוסף היה סבור דקודם מתן תורה יש להם דין בן נח, ואם כן להקל כישראל אין בידם רק להחמיר, ולשיטתו הרי זה אבר מן החי, עכ"ד.

וישב משה אל ה' ויאמר אנא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב (לב, לא). כבר תמחו קמאי (כלי יקר, ובתוי"י נשא), מה ראה משה רבינו ע"ה להגדיל החטא, בשעה שהוא נעשה סניגור ובה לבקש ולחנן פני הש"י שימחול ויכפר להם לישראל על חטאתם, ואדרבה היה צריך להקטין ולמעט חטאם בכל האפשרי כדי שתתמלא שאלתו למחול לזרע ישראל, ולא עוד אלא שהגדיל החטא ביותר באמרו חטאה גדולה, ואיך הגדיל תבערת חטאם בפני ה', וכן הק' באוהב ישראל.

ויתבאר עפ"י המובא בספר עבודת ישראל (פר' בלק) בשמו של הרה"ק מבארדיטשוב זיע"א, על הפסוק (שמות לב, לד) וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם וגו' אשר עשו את העגל, שהקשה הנה אבינו אב הרחמן הסולח ומוחל ומעביר אשמתינו בכל שנה ושנה, סלקא דעתך שיכתוב בתורתו דבר קשה כזה שיזכור לעולם את חטא עגל אפילו אחרי שעשו ישראל תשובה. וגם קשה ממאמר חז"ל במסכת ברכות (לב, ב) דאמר ר' אושעיא גם אלה תשכחנה (ישעיה מט, טו), זה מעשה העגל, ואנכי לא אשכחך (שם), זה מעשה סיני, וזה היפך מכוון הפסוק הנ"ל.

וביאר דכוונת הענין אחד, דהנה לפי ראות עינינו אם אחד מגזע טוב וישר הולך בדרך תמים ועובד את יוצרו אין זה דבר נפלא, כי התורה מחזרת על אכסניא שלה, מה שאין כן אם פוחת והולך במעשיו ממעשה אבותיו, מום בו ויתגנה בו יותר ממה שיעשה זה הרע אדם אשר הוא בא ממשפחה בזויה ושפלה, כי לו יאתה השפלות מעון אבותיו, ואם אדם בזוי משפחה כזה יעשה הטוב בעיני ה' ואנשים אז יתהלל יותר מבן משפחה הנכבדת, בעזבו דרכי אבותיו ונטה אל הטוב.

והנה ישראל קדושים הם, הגם שקבלו את התורה במעמד הר סיני ואמרו נעשה ונשמע לא היה הדבר נפלא ומהולל כי קדושת אבותיהם אשר הורישו לבניהם אחריהם היא הנותנת שיהיו עובדי ה'. אבל כיון שעשו אח"כ את העגל והעזו את פניהם נגד יוצרם וניכר שהיה במ איזה שורש רע שלא ניתקן עדיין עד שעשו תשובה אח"כ, אז גדלה ונפלאה בעיני ה' מעלתם בקבלתם את התורה, כיון שהם עם קשי עורף בטבע ויכלו לעשות אחרי ארבעים יום הדבר הרע הזה, אם כן נראה שלא עשו גם הטוב מלפנים מושרש בטבע להם מקדושת אבותיהם, רק שהם בעצמם בגודל בחירתם בחרו בטוב, ואחר כך נפלו ובחרו ברע, ואף על פי כן עשו תשובה, והם קודש ישראל לה'.

וזה פירוש גם אלה תשכחנה, זה מעשה העגל, שישכח לגמרי כיון שעשו תשובה, אבל ואנכי לא אשכחך, זה מעשה סיני, כלומר בעת שאני זוכר מעשה סיני, אז אזכור גם כן בחטא העגל ובגודל קשיות ערפם אשר להם, כדי להגדיל

זכותם במה שעשו מלפנים במעמד הר סיני כנ"ל. וזה פירוש וביום פקדי, כשאזכור במ להיטיב להם, ופקדתי, את העגל ואת כח הרע אשר בקרבם, ואז יגדיל ויאדיר זכותם במה שהם נוטים מהרע הזה, שיש בכוחם לנטות אל הטוב ולשמור מצותיו כל הימים, ואם כן זכירת מעשה העגל הוא טובה לזכירתן ופקודתן של ישראל, עכ"ד.

והנה ביום המחרת כשעלה משה אל ה' ואמר אנא חטא העם הזה חטאה גדולה כבר חזרו ישראל בתשובה על אותו עוון כמאה"כ (לב, לב) ועתה אם תשא וכו' ועל דרך אומרו (בראשית רבה כא, ו) אין ועתה אלא תשובה וכדאיתא באור החיים הק'.

ועל פי דבריהם יתבאר דברי משה רעיא מהימנא, שהיה מגדיל חטאם לפני ה', אחרי שכבר שבו ישראל בתשובה על הדבר הרע הזה, והכוונה בזה ללמד סניגוריה גדולה על ישראל ולהזכיר זכותם בשגב מעלתם הגדולה במעשה סיני, שהרי מאז שבו בתשובה על מעשה העגל עומד הוא לזכרון טוב להם כל הימים, וזהו אמרו אנא חטא העם הזה חטאה גדולה וכו', ובזה הזכיר והאדיר זכותם הגדולה לבנ"י במעשה סיני שהתגברו ולא הלכו אחר נטיית לבם, ובאו כולם ואמרו כאחד נעשה ונשמע. ולזה הגדיל חטאם מאוד אחר שכבר חזרו בתשובה, כדי להזכיר ולהגדיל זכותם במעשה סיני, שהרי מעתה מעשה העגל עומדת להם לזכות, אשר גדולה ונפלאה בעיני ה' מעלתם מלפנים בקבלתם התורה, שבגודל בחירתם התאמצו מעצמם לבחור בטוב, וזה יועיל להם בחלותו עליהם לשאת חטאתם כאמרו ועתה אם תשא חטאתם וכו'.

(ליל שב"ק)

ליל שבת קודש פרשת תצוה תשפ"ד בית שמש

"שפה יהיה לפיו - לשמור פיו ולשונו
ולהרבות שלום ואחדות"

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד (כו, כ). במדרש (רבה, פרשה לו) הדא הוא דכתיב (ירמיה יא, טז) זית רענן יפה פרי תאר קרא ה' שמך, וכי לא נקראו ישראל אלא בזית הזה בלבד, והלוא בכל מיני אילנות נאים ומשובחים נקראו ישראל, בגפן ותאנה שנאמר (תהלים פ, ט) גפן ממצרים תסיע, תאנה שנאמר (הושע ט, י) כביכורה בתאנה בראשיתה.

כתמר שנאמר (שיר השירים ז, ח) זאת קומתך דמתה לתמר, כארז שנאמר (תהלים צב, יג) כארז בלבנון ישגה, כאגוז שנאמר (שיה"ש, ו, יא) אל גינת אגוז ירדתי, וקראן בכל מיני שלחים שנאמר (שם ד, יג) שלחך פרדס רמונים, ובא ירמיה לומר זית רענן יפה פרי תאר.

אלא מה הזית הזה עד שהוא באילנו מגררין אותו ואחר כך מורידין אותו מן הזית ונחבט, ומשחובטין אותו מעלין אותו לגת ונותנין אותו במטחן ואחר כך טוחנין אותו ואחר כך מקיפין אותו בחבלים ומביאין אבנים ואחר כך נותנין את שמנו, כך ישראל באין אמות העולם וחובטין אותם ממקום למקום וחובשין אותם, וכופתין אותם בקולרין ומקיפין אותן טרטיטין (אנשי מלחמה) ואחר כך עושין תשובה והקדוש ברוך הוא עונה להם, מנין שנאמר (שמות ב, כג) ויאנחו בני ישראל, וכן (דברים ד, ל) בצר לך ומצאוך וגו' כי אל רחום ה' אלוך, הוי זית רענן יפה פרי תאר, ע"כ.

והנה על כוח השלום והאחדות להמתיק את הדינים ולבטל כל גזירות קשות מצינו במדרש (בראשית רבה, פרשה לח) וז"ל, אותן של דור המבול לא נשתיירה מהן פליטה ואלו של דור הפלגה נשתיירה מהם פליטה, אלא דור המבול על ידי שהיו שטופים בגזל שנאמר (איוב כד, ב) גבולות ישיגו עדר גזלו וירעו, לפיכך לא נשאר מהן פליטה אבל אלו על ידי שהיו אוהבים זה את זה שנאמר 'יהי כל הארץ שפה אחת' לפיכך נשתיירה מהן פליטה.

רבי אומר גדול השלום שאפילו ישראל עובדים עבודת כוכבים ושלום ביניהם אמר המקום כביכול איני יכול לשלוט בהן כיון ששלום ביניהם שנאמר (הושע ד, יז) חבור עצבים אפרים הנח לו, אבל משנחלקו מה הוא אומר (שם, י, ב) 'חלק ליבם עתה יאשמו', הא למדת גדול השלום ושנואה המחלוקת, ע"כ.

וכדברים האלו איתא גם בזוה"ק (פרשת ויחי) רבי יוסי פתח ואמר (נחום, א, יב) 'אם שלמים וכן רבים, וכן נגוזו ועבר ועניתיך לא אענך עוד', האי קרא אוקמוה דכד עמא כולוהו אית בהו שלם ולא אית בהו מארי דבבו, קודשא בריך הוא חייס עלייהו ודינא לא שלטא בהו ואע"ג דכולוהו פלחי לעכו"ם ואינון בשלם דינא לא שליט עלייהו ואוקמוה דכתיב 'חבור עצבים אפרים הנח לו'.

(תרגום הדברים, כאשר עם ישראל שרוי בשלום ואין ביניהם בעלי מחלוקת, הקב"ה חס עליהם ולא שולטת בהם מידת הדין, ואע"ג שכולם עובדים לע"ז רח"ל אם הם בשלום זה עם זה לא שולטת בהם מידת הדין, וכמאה"כ 'חבור עצבים אפרים הנח לו' ופירשו חז"ל דאם ישראל הנקראים על שם אפרים הם בחיבור ובאחדות, אז אפילו הם עובדים לעצבים, היינו לע"ז, הנח לו מלהענישו).

וה'אלשיך' הקדוש בפרשתנו עה"פ (כח, לב) 'והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו מעשה אורג כפי תחרא יהיה לו לא יקרע', מבאר הכתוב ע"ד רמז לעניין בלימת הפה מלהוציא דיבה ומלדבר לשה"ר, וכותב בתוך דבריו וז"ל, 'כי טוב לגבר לעכב דיבורו, פן אחרי ירצה לתקן ולא יוכל, וזהו 'ולא יקרע', שעל ידי היות פיו כפול ומתוקן מעיקרו לא יבוא לידי קרע ופירוד', עכ"ל.

וב'אור החיים' הקדוש ובעוד ספרים ביארו הכתוב 'ואתה תצוה את בני ישראל וגו'' לשון צוותא ואחדות, ועל פי האמור 'ל דבא הכתוב להשמיענו שכאשר יהיה 'תצוה' היינו אחדות ושלוש בקרב בני ישראל, אז 'ויקחו אליך שמן זית זך', שלא יזדקקו לכל החבטות

והייסורים כדי להוציא את שמנם כדאיתא במדרש הנ"ל, אלא יגיעו מיד לבחינת שמן זית זך. הרי לנו מכל הדברים האלו כמה גדול כוח השלום, ועד כמה צריך יהודי לנצור פיו שלא לדבר סרה ח"ו באף יהודי, והנה כלל ישראל

נצרך היום לרחמים גדולים, וא"כ כשנתחזק בזה וישתדל כל אחד לא להוציא מפיו ח"ו רע על אף איש מבני ישראל, אלא לבלום הפה בשעת הצורך, בהאי זכותא נחסוך מעלינו כל מיני צער וייסורים כנ"ל וניצל מהעובדי כוכבים העומדים עלינו לכלותנו, אכ"ר.

שיחת קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

כי כרם ה' בית ישראל

במעמד הגדול בבית מדרשנו יום ה' פרשת תצוה, אדר א' תשע"ט

איתא ב'מאור ושמש' שכאשר יהודים מתכנסים כדי להתחזק, לעשות התחזקות בצייבור, אזי עצם ההתכנסות לשם כך מביאה אותם לידי הכנעה וענווה, לקבל בליבם את הדברים אשר ישמעו, ולפיכך מתקיים החיזוק לאורך זמן, ס'האלט זיך ליינג. מה שאין כן כאשר אדם מתחזק לבדו, כי אז ההשפעה היא לשעתו.

והנה על הפסוק 'כי נר מצוה ותורה אור' אמרו בגמרא (סוטה כא.) תלה הכתוב את המצוה בנר ואת התורה באור, כי מצוה מאירה לשעה, היינו בזמן קיומה - כנר בשעת בעירתו, אבל כוח התורה נמשל לאור, מה אור מגיין לעולם, אף התורה מגינה לעולם. ואמרת לרמזו אלו הדברים בפסוקי הפרשה 'ואתה תצוה את בני ישראל', וכבר ביארו בכל הספרים כי 'תצוה' לשון צוותא. והיינו כאשר יהודים מתכנסים להתחזק בצוותא אזי בזכות זו, בכוח הרבים, 'וייקחו אליך שמן זית זך' הם מזדככים ובאים לבחינת שמן זית זך, 'כתית', רמז לכתיית הלב וההכנעה הגורמת התכנסות הציבור, שעל ידי זה מובטח שיהיה זה 'למאור', שהתחזקות זו תתקיים לעד כאור המגין לעולם. יעזור השי"ת ובסייעתא דשמיא התחזקות הציבור כאן היום תתקבל בלב כל אחד ואחד ותתקיים לזמן רב.

כרם ה' בוער באש

למעשה לא פשוט לדבר, לא קל לדבר על מה שרוצים אנו לדבר, אך הנה ראיתי בספר 'גדר עולם' לבעל ה'חפץ חיים' 'צוק"ל, מכתב גלוי ששלח לעיר אחת שהייתה בה פרצה בעניין של 'זיהיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערוות דבר'.

ובתוך דבריו הוא כותב, הנה ידוע לכל כי כאשר בוערת אש בכרם המלך, יוצא כרוז מגדולי המלך לבני העיר: 'התחזקו, התחזקו כולם לכבות האש באיזה עצה שתוכלו, כי כרם המלך בוער באש, ואם תתעצלו בדבר הזה תדעו כי בנפשכם הוא חס ושלום, ומורדים תיקראו, כי אינכם חוששים לכבודו, ואם תתחזקו כראוי ותכבו את האש יקבל כל אחד שכר וכבוד לפי ערך התחזקותו'.

וכן הוא בענייננו, ידוע שכל ישראל נקראו כרם ה', כמאה"כ בישעיה (ה, ז) 'כי כרם ה' בית ישראל', ובעוונותינו הרבים, כותב ה'חפץ חיים', ואפשר לומר זאת בייחוד על דורנו זה: תבערה גדולה נפלה בכרמו של ה', אש גדולה ירדה לעולם, הדברים המתרחשים בדורנו מגבירים רח"ל את כוח הטומאה, וזה מביא כל הצרות הרעות כמובא בספרים הקדושים. ומסיים הח"ח "על כן החוב מוטל על כל איש ואיש לכבות את האש הנוראה הזאת ולתקן בביתו שיהיה הכל עשוי כדין".

ואכן לא בכדי רואים אנו שכלל ישראל כולו עוסק ומרעיש בעניין זה, כי עומדים אנו בדור האחרון, ואש בוערת ומתפשטת רח"ל בכרם ישראל, ואין דרך אחרת להינצל מזה כי אם שכל איש ואיש יתאמץ, ויעשה כל פעולה שבידו כדי לכבות את האש הבוערת בכרם בית ה'.

טענת האסיר למרא דאתרא

בספר 'חפץ חיים על התורה', פרשת תרומה, מביא מעשה שסיפר הח"ח כי בימי חורפו עבר באיזה עיירה קטנה ומצא בה קהל גדול שהתכנס בצוותא ברחובה של עיר, ובמרכז עמד אסיר מוקף בשוטרים וידיו בנחושתיים העומד להישלח למאסר בסיביר, כי זייף בביתו את שטרי מלוכה.

אך הנה פנה האסיר אל השוטר וביקש רשות לקרוא לרב העיר, כי יש לו דברים חשובים לומר לו, והשוטר נענה לבקשתו. בא הרב ונעמד לפני האסיר בלב קרוע ומורתח ושאל מה רצה לומר לו, ויען האסיר בקול מר צורח, געוואלד, הנה אני הולך לסיביר אך להווי ידוע כי הרב הוא האשם בדבר.

הרי הרב ידע מכל אשר אני עושה לפרנסתי, למה אפוא לא הזהיר אותי שיום אחד עלולים לתפסני ולשלחני לסיביר, והרי חובת הרב לעורר כל אחד מבני מרעיתו אם אינו הולך בדרך טובה, ומכיון שהרב לא הזהיר אותי נמצא שהקולר תלוי בצווארו, ואם בני הבית ירעבו ללחם מוטל עליו לדאוג להם.

ומסיים הח"ח, הגע בעצמך, אם אדם כזה הוכיח את הרב על פניו על אשר לא הזהירו ובאשמתו הוא גולה לסיביר למשך איזה שנים, על אחת כמה וכמה בשעה שיבוא אדם לעוה"ב וייתבע על עוונותיו שבגינם הוא עומד להשתלח לא לסיביר לאיזה שנים אלא לשאול תחתית לעולמי עד, כמה יבוא בטענות על הרב למה לא התרית בי מבעוד מועד.

על כל פנים, העולה מכאן הוא שמוטל חוב להזהיר ולהתריע בשער, לכבות את האש המשתוללת, כל אחד יודע שכלי המכשירים הידועים 'רבים חללים הפילה', כמה בתים רח"ל הלכו לאבדון בגינם, כמה ילדים הלכו לאבדון, כמה גיטין רח"ל נתרחושו בעקבות זה, כמה יהודים סרו מן הדרך רח"ל, קשה להוציא זאת מן הפה, כמה שאנו יודעים וכמה שאנו לא יודעים.

הנה השבוע לקראת כינוס זה, נתאספו אצלנו כמה מהעוסקים בתחום לדון בעניין, ונענה אחד העסקנים בסערת נפש 'אינכם יודעים כמה חמור המצב כיום, אלו סיפורים קשים מתרחשים ללא הרף', והוסיף כי יש מקום מיוחד, קו טלפון ליעץ לאלו שנפלו בזה, ואין יום שלא מתקשרים לשם אבות ואימהות בבכיות נוראות על סבלם ממכשירים אלו, אנשים אינם יודעים לאן הגענו, כמה אנשים נמשכים אחר מכשירים אלו ומידרדרים שאולה.

וממילא יש כאן חוב להודיע ולהזהיר לכל אחד עד היכן דברים מגיעים, להווי ידוע כי עלולים להגיע לסיביר! המכשירים האלו עלולים להביא את האדם רח"ל למצבים קשים מאד, והאדם כלל לא מודע לאן הוא יכול להגיע ולהידרדר על ידם, ומוטל על כל איש ואיש שבידו וביכולתו לפעול בעניין זה, לכבות את האש בכרם בית ישראל.

עשה לך רב, בדבר הנוגע לך

והנה ישנם הטוענים שהם זקוקים למכשירים אלו לצורך פרנסה, בגמרא בבא בתרא (נז:): איתא על הפסוק ועוצם עיניו

מראות ברע - זה שאינו מסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכביסה, ומקשה הגמרא ממה נפשך אי איכא דרכא אחרינא רשע הוא, ואי ליכא דרכא אחרינא אנוס הוא. ומבאר הרשב"ם על אתר כי אם יש דרכא אחרינא, אזי אפילו הוא 'עוצם עיניו מראות' עדיין רשע הוא. וכן לענייננו כאשר אדם משתמש במכשיר הזה ויש לו דרכא אחרינא, אפילו אם הוא עוצם עיניו עדיין קוראת לו הגמרא, התורה הקדושה, רשע! ובכן איך יכול יהודי להשתמש ולהתהלך בכלי כזה, עם איזה הרגשה יכול יהודי להתהלך כשהתורה קוראת לו רשע?!

דרך האדם להורות היתר לעצמו, הג"ר שאול בראך מקאשוי זצ"ל בספרו 'חלק לעולם הבא', מבאר את מאמר חז"ל 'עשה לך רב' על פי דברי הגמרא בכתובות 'אין אדם רואה חובה לעצמו', כשמדובר בעצמו יש לאדם נגיעות ופניות המסמאות את עיניו לחשוב שאין לו ברירה אחרת, וזהו שאמרו 'עשה לך רב', בדבר הנוגע לך - בזה דייקא עשה לך רב, כדי שתוכל לדעת בבטחה שאינך ח"ו בבחינת רשע.

מטעם זה ייסדנו ועד מיוחד של רבנים לענייני מכשירים אלו, לשבת לברר עם כל אחד האם באמת 'ליכא דרכא אחרינא' עבורו, ואחרי כל זה צריך לדעת שאפילו מי שאין לו דרכא אחרינא, והוא מוכרח לזה, עדיין הוא זקוק לזכות גדולה ורחמים מרובים להינצל, וכדאיאתא בגמרא עבודה זרה (יז). ר' חנינא ור' יונתן הגיעו בדרכם לשני שבילים, אחד עבר על פתח בתי עבודה זרה והשני אפיתחא דבי זונות.

אמר חד לחבריה נלך על פתח עבודת כוכבים שכבר נשחט יצה"ר זה, אך חברו אמר ללכת בדרך השנייה כדי להתגבר על יצה"ר, ואכן הלכו משם וניצלו אך ורק בזכות התורה הקדושה.

וב'תוספות' שם (ד"ה ניזיל) משמע שנחשב הדבר שלא הייתה בפניהם דרכא אחרינא, מאחר וממקום עבודה זרה יש להתרחק כל מה שיכול, ועכ"ז ניצלו רק בזכות שהיו דבוקים בכוח התורה והגמרא הקדושה, פוק חזי באלו אנשים גדולים עסקינן כאן, ועל אחת כמה וכמה כשמדובר בניסיונות דורנו זה.

להיזהר לא לקרר אחרים

והנה לפני כמה שבועות קיבלתי מכתב מיהודי המתגורר בשכנות לאחד מבתי מדרשינו באחת הערים, ולא אציין איזו מהן, אך השולח הזדהה בשמו ופרטיו, וגולל בכאב את צערו כי אחד האברכים מסתובב בחצר הביהמ"ד עם כלי שאינו כראוי, והדבר מפריע וכואב לו ולצאצאיו כמדקרות חרב בעיניהם, 'אני מבקש שתעשו מה שאפשר'.

מורי ורבותי, אפילו אחד שנניח שיש לו היתר להחזיק מכשיר כזה, ועבורו 'ליכא דרכא אחרינא', יש לו צורך, אבל נא ונא לא להוציא מכשיר זה ברבים, זה הרי מביא קרירות לאחרים, וזוהי חלילה דרכו של עמלק, אשר קרך בדרך, לקרר את אחרים. זה לא אתה בלבד, אתה משפיע על אחרים.

אבות שולחים לכאן את בניהם כי רוצים הם שיתעלו בתורה ויראת שמים, ואם אחד מוציא כאן מכשיר כזה לעיני קהל ועדה, הרי זה מחדיר קרירות אצל הבחורים, זה משרה רוח של קרירות ורפיון, אבות אינם מוכנים לזה, וכמו שכתב אלינו אותו שכן 'אינני מוכן שהבן שלי יראה שיש אצל אברכים משלנו דברים כאלו'.

אי לכך מבקשים אנו בכל לשון של בקשה מכל אחד, בראש ובראשונה לעשות את הבירור אצל 'ועדת הרבנים' הממונה על עניין זה, לבדוק האם באמת אין לו דרכא אחרינא, וגם בזה יש כמה דרגות של סינון וכו' שאפשר לעשות על צד היותר טוב.

עכ"פ חלילה לא להורות היתר לעצמו אלא רק ע"י הרבנים, ובכל לשון של בקשה מבקשים אנו, רוצים אנו שבנינו יתעלו באמת בתורה ויראת שמים, איננו רוצים שיהיה חלילה קרירות אצל אברכים אחרים שאין בידם מכשירים כאלו, אנו רוצים שאבות יהיו רגועים כששולחים את הבחורים לכאן, וכן לשאר בתי מדרשותינו, שלא יחששו שמאן דהו יקרר את ליבם ח"ו, צריך לדעת שאין זה דבר פשוט כלל להתהלך עם כלי כזה, ויש להיזהר ולהקפיד מאד שלא לקרר אחרים חלילה.

הילד בכה 'אני יתום'

וסיפר לי בימים אלו מלמד אחד שבכיתו לומדים ילדים בני שנים עשרה - שלש עשרה, כדלהלן:

לפני זמן מה הבחנתי באחד מתלמידי שפניו נפולות וליבו בל עמו, התחלתי לדובבו ולנסות לחלץ מפיו מה סיבת הדבר, עד שלבסוף נאנח הנער בשברון לב 'אני יתום', התפלאתי ושאלתי אותו מאי משמע 'אני יתום', הרי יש לך אב ואם, והנער השיב בשברון לב 'כשאני בא הביתה אין לי הורים, האב עסוק במכשיר שלו, האם עסוקה במכשיר שלה, אין לי עם מי לדבר, אני מרגיש לבד, אני יתום'...

רבתי, אנשים אינם יודעים עד היכן דברים מגיעים, איזה הפסדים עצומים יש כשלא משקיעים כדבעי בחינוך בבנים. אדם צריך לדעת שאפילו אם אין לו דרכא אחרינא, והוא מוכרח באמת ממש להחזיק מכשיר כזה, אך על כל פנים לא יכניסנו הביתה בכל מחיר, אמנם זה קשה ודורש מאמץ, אבל מה עושים אחר כך כשהבנים סובלים בישיבות, מה עושים כשמשלמים מחיר יקר על כך.

רק השבוע נכנס אחד וסיפר שהתעניין על שידוך שהוצע לו, לאחר שבירר אודות הבחור שמע דברים טובים מאד, אך אז נודע לו כי אמו של הבחור עובדת במקום כלשהו והמכשיר שלה אינו כדבעי, ובשמעו זאת הוריד השידוך מעל הפרק. שידוכים מתבטלים ח"ו, הבנים נשברים, אין מושג כמה סבל וצער מביאים הדברים האלו.

ובכן מבקשים אנו מכל אחד ואחד לקבל על עצמו לקיים התקנות, וכמו שהתחלנו בראש דברינו כי ההתאספות בציבור מביאה הכנעה, שבאמת תהיה הכנעה, ומה שמבקשים כאן שיקבלו, וכפי שאמרנו אף מי שזקוק למכשירים אלו לצורך, לא יפסוק זאת לעצמו אלא 'עשה לך רב' שיכריע אם הוא באמת כך, ונבקש עוד מכל אחד, גם אם קיבל היתר לעצמו, להשגיח על הסביבה, שלא להכניס ח"ו קרירות בזולתו.

והשי"ת יעזור שאם יקבלו הציבור על עצמם קבלות טובות, ויתגברו באמת אפילו שהדבר קשה, אזי יזכו כולם לבני חיי ומזוני רויחי וסייעתא דשמיא, ונזכה כולנו לגאולה שלמה במהרה בימינו.

קיצור שו"ע

שב"ק כי תשא כ"ב אדר א' ה'תשפ"ד

סעיף ה.

ח"ב לשמח את אשתו ובניו וכל הנלוים אליו, כל אהד כראוי לו: הקטנים נותן להם אגוזים ומגדננות, והנשים בבגדים ותכשיטים כפי יכלותו, והאנשים בכשר ויין. ונוהגין להרבות במיני מאכלים ביום טוב יותר מבשבת, כי ביום טוב

נאמר בו שמחה ולא בשבת. וגם בגדי יום טוב יהיו יקרים יותר משל שבת.

סעיף ו.

ביום שני של פסח יש לעשות בפסעודה איזה דבר לזכר סעודת אסתר שהיתה ביום זה, שבו ביום נתלה המן.

סעיף ז.

ג' סעיפים בכל יום
כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ביום ראשון של שבועות נוהגין לאכל מאכלי חלב, ויש בזה פמה טעמים, ורמז: מנחה חדשה לה' בשבעת ימים, ראשי תבות 'מחלב'. ויש לאכל גם מאכלי דבש מפני שהתורה נמשלה להם, שנאמר: דבש וחלב תחת לשונך (פרי חדש בשם כל בו). וכיון שאוכלים מאכלי חלב וצריכים גם כן לאכל בשר, שהרי מצוה לאכל בשר בכל יום טוב, צריכין להתזהר שלא לבוא לידי אסור. (ועין לעיל סימן מ"ו סעיף י"א ב).

בשוה"ט יום א' אדר"ה אדר תשמ"ז - בביהמ"ד דחסידי פינסק קרלין בירושלים בשילוב מעמד התחלת כתיבת ס"ת לע"נ כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע

כשרוממת והגבהת אותי למעלה, גם אז נשארתי דל ושפל בעצמי (ועיין בספה"ק 'בית אהרן' לחנוכה דף מח).

ד. שרו יחדש עלינו ושאל להרה"ח ר' ישראל קאפ (זצ"ל) אם נוטלים ידיים לסעודת ראש חודש (בבית מדרשנו 'בית דוד' ברח' בהר"ן) וענה לו שבשעה 8:30 נוטלים ידיים, ולאחר שסיים רבינו לערוך הלחיים טיש, כעבור שעתיים ערך שם את שוה"ט לרגל ר"ח.

שוה"ט של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בבית מדרשנו 'בית דוד' ר"ח אדר תשמ"ז

א. דיברו מענין סעודת ראש חודש בביהמ"ד שם שנמשכת כבר הרבה שנים, והזכיר הרה"ח ר' ישראל קאפ את הרה"ח ר' דוד שלזינגר שליט"א (זצ"ל) שעוזר ומביא מאכלים לסעודה, ונענה אדמו"ר שליט"א "א שכן טוב, טוב שכן קרוב מאח רחוק".

ב. אמר בשם הראדאשיצער דהנה איתא ששעיר ראש חודש כיפר על חטאת על שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף (שבועות פ"א מ"א) דהא כדי להביא קרבן בעינין שיידע שחטא כמאה"כ 'או הודע אליו חטאתו', ועכשיו ששולחנו של אדם מכפר, אזי סעודת ר"ח מכפר על עניין זה במקום הקרבן.

ג. אמר שסעודת ר"ח יש לה מקור במשנה (ר"ה, כג, ב) שהרי רואים שהיו עורכים סעודה מיוחדת לעדים שבאו להעיד (וז"ל המשנה, חצר גדולה היתה בירושלים ובית יעזק היתה נקראת ולשם כל העדים מתכנסין ובית דין בודקין אותם שם וסעודות גדולות עושין להם בשביל שיהו רגילין לבא).

ד. אדמו"ר שליט"א אמר שבביהמ"ד מרמוש הי' תקנה שלסעודת ר"ח יביאו רק הערינג, והי' סועדים כל ר"ח עם הערינג.

ה. אמר שתמוה בעיניו למה דוקא על חודש אדר כתוב 'משנכנס אדר מרבין בשמחה' ולא נאמר כן בשאר חדשים שיש לשמוח בהן, כגון בתשרי שהרי בסוכות הוא זמן שמחתינו, ואח"כ אמר שאין לו תירוץ ע"ז אבל באמת זה לא קושי כי בשמחה צריך להיות תמיד, ואדרבא אם הי' להיפך היה קשה, ועל שמחה לא צריכים תירוץ.

ואמר בשם צדיק א' שבדורות הקודמים היה הבעל דבר צריך לעמול קשות, על כל עבירה בנפרד אבל כיום לקח לו עבודה קלה שלוקח את השמחה מהיהודי ואז הוא כבר ברשותו.

ואח"כ בירך ברהמ"ז.

(מרשימות הרה"ג רבי זאב ברנשטיין שליט"א ר"מ בישיבתנו 'מתיבתא דרבי שמעון ותשוחח"ל')

זאל גיין מחיל אל חיל.

(תרגום: למרות שאני עצמי איני מתוקן כדבעי בנקודה זו, וכאשר אין מתוקנים באיזה עניין אי אפשר לומר ולהורות בו לאחרים, אבל שונה הוא העניין המדובר כאן, הוא עניין התפילה, הרי כל חסידות מיוסדת על נקודה אחת המיוחדת לה, וכפי שמספרים על הרה"ק מלכוביץ זי"ע והרה"ק רבי אשר הזקן מסטאלין זי"ע שנסעו יחד אל הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזבז זי"ע והתפללו כדרכם בקול גדול, שלח הרר"ב לומר להם שיתפללו יותר בשקט, ואכן התחילו להתפלל בשקט, אחר כך שוב לא יכלו לעצור בעצמם והגביהו קולם ושוב שלח הרר"ב לומר להם וכו"ל, לבסוף אמרו זה לזה 'הרי כוח התפילה הוא בידינו אם כן הבה נתפלל כמנהגנו ושוב חזרו לצעוק בתפילותם.

אשר על כן, מרהיב אני לומר, למרות שאני עצמי מאוד חלש בעניין זה, אבל כיון שזהו היסוד כאן, שהרי כך היה כל עניין החסידות ודרך הבעש"ט הקדוש, שכל אחד לקח לעצמו נקודה אחרת שעליה שמו אצלו דגש, נמצא שאת עיקר הדגש עלינו לשים על עניין התפילה, כי אם חסר בעניין זה, אם לא מניחים את הדגש המיוחד על עניין זה, אזי כל השאר לכאורה מיותר (לדבר עליו), שהרי כולם הולכים לפי דרך הבעש"ט.

ובכן עלינו לראות לשים דגש על עבודת התפילה, להתפלל לפי הנוסח שלנו, ולא להיחלש בעבודה, לא להביט על אנשים אחרים, וגם עליי לא להביט, זהו יסוד החסידות שעליו יש לשים דגש ולהמשיך עמו ביתר שאת וביתר תוקף, והשי"ת יעזור שלא ניחלש בעבודתנו רק נזכה ללכת מחיל אל חיל.

הגה"צ ר' ישראל גרוסמן שליט"א (זצ"ל) סיפר שיש איזה רב ברמות מחסידי גור, קוראים לו ר' מאיר, והי' לו גיס אברך חשוב שנפטר לפני כמה שנים וראה אותו בחלומו, ושאלו מי עוד בין החיים איתנו אשר הוא חשוב בשמיים, וענה לו הרבי מלעלוב (רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע), והוא סיפר לו את זה.

אדמו"ר שליט"א אמר שהוא מכיר אותו מאז שגר בבארא פארק והיום הוא רב בכולל וורשא ברמות, ואמר שהוא נאמן בדבריו, שהרי אינו לעלובער חסיד וגם לא קארלינער חסיד והוא ערליכער יוד ות"ח.

ג. כיבד את הרה"צ ר' זלמן בריזל (זצ"ל) לשיר 'ארומימך' ואחרי שזימרו 'ארומימך' אמר אדמו"ר שליט"א בשם הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע שתיבת 'דיליתני' יש בה ב' פירושים, א. שהגבהת אותי. ב. מלשון דלות, ופי' שאפי

בשוה"ט השתתף גם פוסק הדור כ"ק הגאב"ד הגרי"י ווייס שליט"א (בעל ה'מנחת יצחק' זצוק"ל) ולאחר שכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א כתב את האות, כתב גם הגאב"ד שליט"א ולאחריו כתבו שאר בני כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, לאחר מכן שוחח הגאב"ד עם אדמו"ר שליט"א, ואח"כ ליווה אותו אדמו"ר שליט"א וחזר לערוך את ה'לחיים טיש'.

ושרו את ה'מארש' שמנגנים בליל שמחת תורה לכבוד התורה, וכל בראי מעלה, ואח"כ אמר אדמו"ר שליט"א:

חאטש איך בין שוואך אין דעם, און אז מ'איז שוואך קען מען נישט זאגין פאר קיין אנדערן, אבער דא איז עפעס א אנדער ענין, דער ענין פון די תפילה, איך מיין יעדער חסידות איז דאך גיבויעט אויף א עקסטרע נקודה, מ'דערציילט, דאכט זאך דער הייליגער (קארלינער) [לעכוויצער] מיטן אלטין סטאלינער זענען גיווען בארן רבי ר' ברוכ"ל, האבין זיי גידאוונט אויף זייער נוסח אויפן קול, האט דער רבי ר' ברוך ארויס געשיקט זאגן אז מ'זאל דאווענען שטילער, האבין זיי שטיל גיווארן און נאכד'ן האבין זיי זאך נישט גיקענט איינהאלטן און זיי האבין ממשיך גיווען, האט ער נאך א מאל ארויס געשיקט זאגן, נאכד'ן האבין זיי געזאגט, אז כח התפילה איז ביי אונז האבין זיי געזאגט לאמיר דאווינען ווי מיר זענען גיוואוינט.

ממילא ערלויב איך זאך צו זאגן חאטש איך בין זייער שוואך אין דעם אבער אז דער יסוד, דער יסוד איז דאך גיווען, דער יסוד איז דאך דאס גיווען די גאנצע חסידות איז דאך דרך הבעל שם הקדוש, יעדער האט זאך גינומען א אנדער דגש, יעדער איינער האט זאך גינומען א אנדער נקודה, אויף דעם אוועק צו ליגן דעם דגש.

איז ממילא קומט אויס אז דער עיקר דגש דארף מען לייגן אויף דעם, אז ס'פעלט דאס - איז דאס לכאורה די גאנצע דאס איבעריג, אז ס'פעלט דער דגש, ווייל יעדער איינער גייט לויט דרך הבעל שם הקדוש איז דארף מען זעהן אוועק צו לייגן דעם דגש אויף די תפילה, און דאווינען לויטן נוסח און נישט שוואכער ווערן, מ'זאהל נישט קוקן אויף קיין אנדערן, נישט קוקן אויף מיר אויך נישט, און דאס איז דער יסוד פון די חסידות צו אוועק לייגן דעם דגש אויף דעם, און ממשיך זיין מיט דעם ביתר שאת וביתר תוקף, און דער אייבישטער זאל העלפין אז מ'זאל נישט שוואך ווערן, נאר מ' דגש.

א. הדברים נכתבו בשעתם ולחיבת הקודש השארנו את התארים כמקורם, בכל מקום שמוזכר 'אדמו"ר שליט"א' הכוונה היא לכ"ק מרן אדמו"ר זי"ע.

היות והוצאות הגיליון מידי שבוע בשבוע כרוכות בטרחות גדולות ובהוצאות כספיות מרובות

אבקש שכל אחד ואחד ישתתף בהוצאות הגדולות לזיכוי הרבים

וזכות זיכוי הרבים יעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם ונחת מכל יוצ"ח

לתרומות: בנדירים פלוס ע"ש אהל מועד, או אצל הרב אהרן לוסיטיג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הגחלת העלתה עשבים

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א

יער לכל מלוא רוחב העין, שביל צר מתעקל בינות לעצים ושתי דמויות פוסעות על השביל. יום חם הוא אותו יום ולשני האנשים הפוסעים בניחותא קשה היא הדרך. טעונים הם בצורות כבדים המכותפים על שכמם. כדי להימלט מן השמש היוקדת בחרו להם נתיב בין העצים המצללים, אך בעוד כברת דרך נאלצו לסטות משם ולחזור אל הדרך הראשית הכבושה באלפי גלגלי מרכבות.

פוסעים הם שני האחים הקדושים, הרבי ר' זישיא והרבי ר' אלימלך מכפר לכפר ומעיר לעיר. עורכים הם גלות למרק את גופם ולזכך את החומר, לבל יפריע להם במפגש התמידי עם עולם הרוח אליו הם נמשכים ונשאבים משחר נעוריהם.

ההליכה הממושכת סחטה מהם את טיפת הכוח האחרונה. חשים הם שאלו הצעדים האחרונים בטרם יפרשו למנוחה קצרה.

שקשוק אופני עגלה נשמע מאחוריהם. בני זוג יהודיים ישבו בעגלה פתוחה וטעונה בכדים גדולים, מוגפים בקפידה במכסים מלופפים בחבל ומשיחה. היא ישבה מאחור בעוד בעלה יושב בקדמת העגלה ונוהג בצמד סוסים במושכות.

רגש רחמנות התעורר בלבו למראה שני ההלכים שפניהם הביעו עייפות ותשישות. לא המתין עד שאלו יפצו פה ויבקשו, ומיזמתו הוא הציע להם ברוחב לב לעלות על העגלה.

הם סרבו בתקיפות.

"לא נוכל לשבת על עגלה שאשה יושבת בה, איננו יכולים לנסוע עם אשה בעגלה אחת".

בעל העגלה התקצף כולו. הוא מציע להם ברוב חסדו הזדמנות לפוש ולתת לסוסים לגרור אותם יחד עם צרורותיהם, והם מסרבים מנימוקים של חסידות יתרה. לפי שלא ניתן בעיניים חודרות ובינה יתרה, שפט אותם על פי בגדי הכפריים הבלויים שלבשו וכובעי הקש שלראשיהם, וחשב אותם לארחי-פרחי. בפנים מסמיקות מכעס נטל את המושכות לידי ודהיר את הסוסים הלאה כשהוא משאיר את שני האחים מאחוריו.

"מה אתה עושה? עצור!"

בעל העגלה השתומם כולו. הקורא אליו היה לא אחר מאשר זוגתו הכשרה.

"מדוע? קרא בלא להסב פניו.

"אינך רואה שהם אנשי מעלה?" מעט רוגז לחלח בקולה של האשה שהכירה בטיבם של אנשים יותר מבעלה. קלסתרי פנים מעודנים כאלו לא ראתה הרבה. "כיצד אתה מסוגל להתאכזר על שני יהודים אלו ולתת להם לצעוד ברגליהם?"

"שמעת מה שהם אמרו?"

"שמעת".

"ומה הם אמרו?" בחן בעל העגלה את אשתו.

"שהם לא יכולים לעלות על העגלה בגללי". "נו?"

"לא אכפת לי לרדת" אמרה האשה ברוחב לב. "אני יכולה ללכת מעט ברגל מאחורי העגלה, רק אל תיתן לסוסים לרוץ".

"בשום פנים ואופן" התקצף בעלה עוד יותר. "אם העניים המרודים האלו ניחנו בגודש חוצפה שלא נאה להם לעלות לעגלה שאשה יושבת בה, שיסבלו מכך הם עצמם, ואל יתייהרו בצדקתם".

אולם רחמיה של האשה גברו. היא הביטה לאחור וככל שראתה את שני הדיוקנאות הטהורים, ראתה עד כמה צדקה בהשקפה ראשונה. שני צדיקים נסתרים הם, הייתה בטוחה, מסתתרים מתחת ללבושי נוודים, אולם את זיו הפנים הבהק בזוהר של קדושה אינך יכול להחביא גם תחת אלף אלמוות חציר. כמה ממקומה, נטלה את המושכות לידיה בחוזקה, סובבה את הסוסים כלעומת שבאו, והדהירה אותם היישר לעבר שני ההלכים.

הבעל היה כה מופתע והמום עד שדמם לגמרי מבלי יכולת לפצות פה. אולם כשהתקרבו שנית אל האחים התעשת והוויכוח שפרץ ביניהם היה קולני.

שני האחים עמדו מהר על נסיבות הקטטה שבין שני בני הזוג והציעו הצעת פשרה. הם לא יעלו על העגלה כדי שהאשה לא תצטרך לרדת, אולם את הצרורות הכבדים שלהם יניחו על העגלה שיש בה מקום פנוי סמוך לכדים החתומים, וכך יקל עליהם ללכת רגלי לצד העגלה.

דעתה של האשה לא הייתה נוחה מכך, היא רצתה להקריב למענם הרבה יותר, ולאפשר להם מנוחה גמורה. אולם למען שלום ביתה, קבלה בלא רצון את הפשרה.

הניחו אפוא שני האחים את החבילות הכבדות שלהם בעגלה. הסוסים צעדו בנחת ושני האחים פסעו לצד העגלה בצעדים מתונים.

בדרך הילוכם נחה עינו של הרבי ר' זישיא על הכדים שבתוך העגלה והוא שאל, "מה יש בתוך הכדים האלו?"

"חלב" ענתה האשה, "חלב שחלבנו הבוקר מהפרות שלנו ואנו מובילים למכירה בעיר".

"שומע אתה?" פנה הרבי ר' זישיא אל אחיו, "מובילים כאן חלב".

מנימת הקול הסיקה האשה כי עניים מרודים אלו אינם יודעים טעם חלב ונפשם יוצאת לשתות מעט. מה גם שהחום היה כבד ובודאי הם צמאים מאד.

"האם תרצו לשתות מעט חלב?"

"בודאי".

ללא שהיות פתחה את החבל המלופף סביב המכסה, יצקה מן הכד לתוך שתי כוסות שהיו מזומנות לה בעגלה, והגישה לשני האחים.

ברכו האחים ברכת שהכל בכוונה גדולה, ושתו את החלב.

מן האופן שבו שתו בזהירות ובאיטיות, הסיקה האשה כי שני אומללים אלו כנראה גוועים ברעב, וממש החיו את נפשם בכוס החלב.

השיבו לה את הכוסות הריקות והביטו בתכולת העגלה. עיניהם נתקלו בקנקנים שהיו מונחים בצד, לפנים מן הכדים. "ומה מונח בקנקנים אלו?" בירר שוב הרבי ר' זישיא.

"חלב חמוץ" אמרה האשה.

"שומע אתה אלימלך, חלב חמוץ" אמר הרבי ר' זישיא בנהימת קול.

נראה כי שני אומללים אלו רגילים כל ימיהם רק בפת קיבר ומים במשורה. "חלב חמוץ" הוא אומר בניגון של אדם שאינו יודע כלל מהו הדבר.

"האם תרצו לשתות מעט חלב חמוץ" פנתה אליהם בשנית.

"מה שאלה?"

על אתר מזגה להם כוסות חלב חמוץ (לבן בשפת ימינו) והשניים שתו ותאורנה עיניהם כאילו לא שתו מימיהם משקה כה טעים. "מעדני עולם" קילסו את החלב החמוץ, "מעולם לא שתינו טעים כמוהו".

הבעה של קורת רוח עמוקה עלתה על שפתיה של האשה, שנים רבות עוסקת היא בייצור חלב חמוץ, וכמעט אף פעם אינה שומעת מילה טובה על תוצרתה. הרגישה בלבה הכרת טובה לשני יהודים אלו שדבריהם היו לה למשיב נפש.

הסוסים בודאי היו מלאי תודה לכל מי שבגיני הורשו לפסוע עקב בצד פרסה בנחת, לרוח היום, מדי פעם לעקור קווצת עשבים ירוקה וללעוס ממנה בכל פה, בלא שיוטרדו מהילוכם העצל בהצלפת שוטים וקריאות זירוז.

כך נשרכה השיירה המוזרה שבראשה פוסעים שני סוסים שמוטי ראש, מאחוריהם יושב עגלון רטנוני ומנומנם, בעגלה מאחור יושבת לה אשה כפרית לצד כדים וקנקנים ולצד העגלה פוסעים שני יהודים לבושים בבלואי סחבות.

הם המשיכו וסקרו את תכולת העגלה. עתה גילו שורה חדשה של כדים בגודל בינוני שהיו מוסתרים מאחור, צמודים לדופן העגלה.

"ומה יש כאן?"

"שמנת".

"אה, שמנת! שומע אתה אלימלך? מובילים כאן שמנת".

לאחר ששוב נשמע מנימת הדיבור כי מעולם לא טעם האיש שמנת, מזגה האשה בשלישית מעט שמנת בכוס לשניהם, ושוב זכתה למנת שבחים וקילוסים על הטעם המופלא של השמנת. היא היתה המאושרת באדם ודי היה לה בכך, אבל המהלך רק היה בתחילתו...

"בכמה מוכרים אתם כד חלב?" ביררו האחים. "ברבע הרובל".

"וקנקן חלב חמוץ?"

"בשלושים וחמש קופיקות".

"החלב החמוץ יקר אפוא מן החלב הרגיל", הסיק הרבי ר' אלימלך, "שכן את החלב הרגיל מוכרים אתם ברבע הרובל, עשרים וחמש קופיקות. ובכמה אתם מוכרים את השמנת?" "השמנת יקרה מעט יותר, כל כד שמנת בחצי רובל".

"אם כך" הקשו השנים, "מדוע אינכם מייצרים רק שמנת, הרי ביכולתכם להרוויח הרבה יותר, אם תמכרו רק שמנת בכל הכדים והקנקנים".

כאן פקעה סבלנותה של האשה והיא בקשה משני ההלכים לא להטריד אותה בשאלות נוספות. היא ובעלה מוכרים חלב ותוצרת חלב שנים רבות ובבת אחת מבקשים אלו להפוך את הקנקנים על פיהם. מה מכינים שני אלו בעסקי חלב ושמנת?!

כעבור רגעים אחדים הגיעה העגלה העירה. האחים נפרדו בברכות לבביות חמות מבעלי טובתם. הם לקחו את החבילות והלכו לזרמם. האשה ובעלה נסעו אל לקוחותיהם הקבועים שהמתינו להם כבכל פעם, פתחו את הכדים ועיניהם נפערו בתמיהה - - -

הכדים והקנקנים הכילו רק שמנת!

כל החלב הרגיל והחלב החמוץ שהיה בכדים הפך לשמנת, שמנת טובה ועסיסית שריחה ערב וטעמה תאוה לחך.

הלקוחות שהמתינו דווקא לחלב היו אולי מאוכזבים אבל הרווחים של בני הזוג הוכפלו באותו יום פי כמה. השמועה על שפע השמנת עשתה לה כנפיים ומכל עבר הגיעו אנשים לקנות שמנת משובחת.

אך בזאת רק התחיל הסיפור... מאותו יום והלאה, כל החלב הרגיל והחלב החמוץ שהיו בני הזוג ממלאים בכדים, היה הופך מיד מעצמו לשמנת משובחת שנמכרה במחיר מצוי. בתוך זמן קצר התעשרו בני הזוג במידה מופלגת, ובמקום ביתם הכפרי הקטן קנו בית אחוזה גדול כיהא לעשירים מופלגים.

ואם במעשה דנן, היה זה נס במסגרת הטבע, יבוא המעשה הבא ויוכיח כיצד מתהפך לגמרי הטבע ונעשה לנס. את המעשה הזה סיפר רביה"ק הברכת משה זיע"א, שסבו, הלא הוא רביה"ק רבי דוד צבי שלמה מלעלוב בירושלים העתיקה, היה קשור בקשרים אמיצים, קשרי

נשמה, עם הרה"ק רבי מוטילה מרחמסטרביקה ומדי פעם היה הולך לבקר.

סיפר הברכת משה, "ילד הייתי וסבא לקחני עמו לביקור אצל רבי מוטילה. הרבנית הצדקת מרת ציזא חנה, זוגתו של רבי מוטילה, הייתה אשה חשובה מאד וכולה בעטרת יוחסין. נינה היתה לצדיק הקדוש הרבי ר' זישא מאניפולי (אביה היה האדמו"ר רבי דוד מטולנא, חתן האדמו"ר רבי ישראל אברהם מטשרני-אוסטראה, בן הרה"ק ר' זישא). באותו ביקור פנה אליה סבי רבי דודל, ושאל אותה אם זכור לה איזשהו סיפור מעשה אשר נשתמר במשפחתה על הרבי ר' זישא.

"אכן שמור עמי סיפור מיוחד, אותו שמעתי מאמי שהייתה נוכחת בשעת מעשה" פתחה הרבנית וספרה.

היה זה פעם אחת כאשר שני האחים הקדושים ישבו ושוחחו ביניהם בענייני קדושה ועבודת הבורא. לפתע בקעה אנחה עמוקה מפיו של רבי אלימלך והוא קרא: "אוי ואבוי, הנה הוא כבר בא".

לא חלף אלא זמן קצר, ואל החדר נכנס אדם שמראהו המגושם לא הותיר מקום לספק היכן בילה את זמניו ומועדיו. הוא פנה אליהם בבכיה והחל שופק את מצוקתו. "עברייך גדול אני ושקוע בעומק מצולות החטאים. עתה התעורר לבי בחרטה על עוונותי הרבים. מבקש אני ממעלתכם לסדר לי תיקון תשובה". אולם למרות שתמיד אחזו השניים בפלך של קירוב רחוקים, והמציאו את עצמם לפני עבריינים כדי לעוררם לתשובה, במקרה דנן היו שני האחים מאוחדים בדעה כי אין תקווה לעברייך זה. כה הכביד עול חטאיו עד כי מן הנמנע ממנו לשוב בתשובה.

"צר לי עליך אך שערי תשובה ננעלו בפניך", בישר לו הרבי ר' אלימלך.

לשמע חזות קשה זו, פרץ בכי איום מגרונו של האיש והוא החל מיילל ומתייפח. "אנא רבי הושיעה! הנני מוכן ומזומן לקיים ככל אשר יושת עלי ובלבד שאזכה לעשות תשובה..."

אך דמעותיו לא הועילו כלום. כפי הנראה חש הרבי ר' אלימלך והרגיש בחטאים העצומים המשטינים והמקטרגים כנגדו, עבר עברות כאלו שעליהן נאמר אין מספיקין בידו לעשות תשובה וגם גרועות מאלו... אשר על כן עמד נחרץ בסירובו להורות לחוטא סדר תשובה.

הביט האיש כה וכה ובראותו את הרבי ר' זישא החל לגשת אליו. ברם, הרבי ר' זישא הוכיח את מחשבתו במעשה... הוא החזיק אותה שעה את מקטרתו בידו וביקש להעלות בה אש. בנועם אמרים פנה אל נכדתו הילדה (אמה של המספרת) ששהתה שם, וביקש ממנה להביא לו גחלת בוערת מן התנור המוסק. רגע כמימרא והילדה שבה עם מחתת נחושת בידה ועליה מהבהבת בשלל גווני האדום גחלת לוחשת.

"רואה אתה את הגחלת הבוערת הזו?" פנה הרבי ר' זישא אל החוטא. "כמו שגחלת זו יכולה להצמיח ולהעלות עשבים, כך יעלה בידך לעשות תשובה" - - -

האיש שמע את דבריו הקשים של הרבי ר' זישא והתחלחל. אפסו אם כן סיכוייו לשוב בתשובה. נחתם דינו לרדת לשאול תחתית ולא לעלות משם לנצח נצחים!! הוא קרס תחתיו ונפל מתעלף.

מיד עמדו שני האחים ועוררוהו מעלפוננו. אך כששב להכרתו נזכר בכל מה שעבר עליו והוא זעק בקול גדול: "אם אין מועילה לי תשובה למה לי חיים?!"... וצנח שוב מתעלף. כל המאמצים להעירו עלו בתוהו. הוא חזר והתעלף שוב ושוב. צערו וסבלו היו ללא נשוא. נכמרו עליו רחמיו של הרבי ר' אלימלך. הוא פנה וקרא באזני האיש: "נעניתי לך! אערוך לך סדר תשובה מועילה, אך עליך להתכונן כיהא לסיוגים קשים ומפרכים שאשית עליך למשך שנה תמימה. אם אכן תצליח לעמוד בכל אלה, אזי תמצא מזור לנפשך, ולנשמתך תעלה ארוכה, ותשובתך תתקבל לרצון לפני אדון כל...".

נכדתו של הרבי ר' זישא שהייתה באותה מעמד, הייתה חדורה כולה באמונת חכמים. פשוט וברור היה לה כי דבריו של סבה, הרבי ר' זישא יתקיימו בדיוק נמרץ. אם אכן יעלה ביד האיש לעשות תשובה, הגחלת תעלה עשבים... נטלה אפוא את הגחלת ושמרה עליה מכל משמר. שנה תמימה היתה יושבת ומצפה לראות כיצד ייפול דבר.

כעבור שנה התרחש הנס והפלא הגדול.

אל מול עיניה המשתוממות החל גוש הפחם השחור להצמיח עשבים ירוקים ולחים - - -

"הגחלת עם העשבים הייתה שמורה במשפחתי כאות ומופת חותך כיצד יכול הטבע להשתנות וכמה גדול כוחה של תשובה אף לחוטא הגדול ביותר, סיפרה הרבנית מרחמסטריווקא, היא עברה אל אמי שראתה במו עיניה בפריחתו של הפחם וממנה הגיעה אלי.

ברבות הימים כבר נבלו עלי הדשא ואינם, אבל הגחלת עצמה עדיין נמצאת ואוכל להראות אותה לכבודו".

תיכף ניגשה הרבנית אל השידה שעמדה בפאתי החדר, הוציאה מן המגירה את הגחלת השמורה מדור לדור והראתה אותה לפני האורח ונכדו הצעיר...

"כאשר צדיקים אומרים דבר, חייבים להאמין להם ללא צל של פקפוק וערעור", סיים רביה"ק הברכת משה את המעשה הנורא, "מלבד כאשר אומר הצדיק לאדם שלא תועיל לו כל תשובה. במקרה כזה אין להאמין לו, יען כי תשובה מועילה לכל אחד, ואפילו לפחות שבפחותים".

במוצאי יום מנוחה
סדר מוצאי שבתות התנוף השפ"ד

השבוע פרשת כי תשא, לומדים:
סימן שי"ח סעיפים י"א-י"ב

אלע לעלוב'ע חסידיים צוזאמען

"גקהרן וועמד על גפשים"

להבריע את בניין
דור העתיד של
קהילתנו הקד!

לקבוע את עתידם והצלחתם של בני הנעורים!
כל אחד ואחד לוקח אחריות לביסוס והמשך מלאכת הקודש למען הצלחת צאצאנו!
מכריעים עכשיו: אצל הנציגים החשובים

משפיעים וזוכים
כל אחד ואחד לוקח חלק ומשפיע על בניין דור העתיד שלנו, לזכות להצלחת הצאצאים ורוב נחת על כניגו ועל דורותינו

מכריעים ובונים
כלל אנ"ש מתאחדים יחד עם כל קהילות הקודש במיזם היסטורי להכריע את המשך בניינם ועתידם של רבבות בחורי ישראל גקהרן וועמד על גפשים

באשר שמענו, בן עוד נחזה
ביתר שאת
וביתר עז!

א פריעקייט און הערצעי פאין דהויק

הנה ימים באים...

משפיעים וזוכים
כל אחד ואחד לוקח חלק ומשפיע על בניין דור העתיד שלנו, לזכות להצלחת הצאצאים ורוב נחת על כניגו ועל דורותינו

מכריעים ובונים
כלל אנ"ש מתאחדים יחד עם כל קהילות הקודש במיזם היסטורי להכריע את המשך בניינם ועתידם של רבבות בחורי ישראל גקהרן וועמד על גפשים

בהתנתחם המצור

קריאה קודש נהירה מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א:

...על כן אליכם אישים אקרא

לפתוח ידכם ולתת להם סעד וסיוע בעין יפה

וגם אני זכיתי ליהן להם סכום הגון... ונפשי בשאלתי
שישתדל כל אחד ואחד ליתן כפי יכולתו, העשיר ירבה גם
ירבה והדל לא ימעיט לתת תרומת ה', כי אין לנו השקעה
טובה יותר מחינוך הילדים...

אשר
ה' ציון

מצה שער מצצה

באופן נדיר יזכו לקבל השותפים החשובים במיזם המיוחד למען דור העתיד בקהילתנו
תשורת קודש
מצות צ"ל הסדר מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
"שמזנים הוג"
לשותפים מסך 600 ש ומעלה

אל תפסס את ההזדמנות לזכות בחותם המלך לנוטע קינדער וחוב נחת דקדושה מכל הצאצאים!
גש כעת לנציגי:

אודון בידרמן
היהודי בלעלוב, מנהל
תחומי ישיבה 18 בתי שמש

סדר, ישרה פיר כי תשא למרן הרשון, כי אירא ותחשיך

נרע בשערים שכל המעלות המוטלות של אדמו"ר שליט"א, אשר פדו ורואו את שפתיהם של
החסידים בתורהם בקולותיו ובכל קהילות הקודש, על ידי קרינת סוד ליהודי ומבחינת השאר
פעולות לבחור התורה ביוזם וצדקה, כישי ושל המופד, בערבי שבנות ובמוצאי שבתות,
השאר עתים ואפנים, לזרבות נטורי וכוונות, גם עם שטחים לראשי החבורות הראשונות
גדול המצוינים שהרעיון אותם בעד להשפיע בידי ששאת על נפשות ובהוריהם לקרובם ולזרובם
את יחיהם, ועוד כמות ופניה צדק, ועוד יום ומסע.

אך לפנות לציון כי ראו ברכה גדולה בעמלם, ומס להפיק חזו וזים כפעמות הכשות, ליזום
להלכות את בחורי הישיבות, הם להשפיע לטובה על צעירי הוגא, מיני וזקנים, במשעים
בעתלים בערות ה', כאשר יעידו גינתו ובתנבים הראשי החבורות.

אלא עומם הבנה ותפעילות תלמי, תמנהו שבהשירים המער והפעלת דעתה שרונה להם
כלפנים, והגם גרם לעצמי גדולה, והכל על דאבריו.

והנה כשת תעשרו לעיון בעבות כליות בכל קהילות הקודש, לחדש עיני בעינים, ולהחשיך
הפעלות לבקשה שיש שאת וצדק פנה, ומס בקהילות הין, בעשור לעשות, כשאל קהילה
וקהילות ששערת את המעבד, לעצמה, תחזית ספרי אמלה ותדומות חסדי.

על כן אליכם אישים אקרא, לפתוח ידכם ולתת להם סעד וסיוע בעין יפה, וגם אני זכיתי ליהן
להם סכום הגון, ולזכות הוא לי לזכות נספח לעשי כשחור ולקחת חלק בתרומותם הנפשות של
ראשי החבורות לעיון וקרינת ביהר הוגא, בני קהילות, להעלותם בדרך העולה במעלות
הטורה והראש, בדרך דחיסות והטורה, ופועי כששאלתי שישתדל כל אחד ואחד ליתן כפי
יכולתו, העשיר ירבה גם ירבה והדל לא ימעיט לתת תרומת ה', כי אין לנו השקעה טובה יותר
מהלכות הילדים, והסם לב ישיבו כפעמות.

המיזם ההיסטורי - משך נעם הנשמות

כל הפרטים:

הבשורה

קעת במיזם ההיסטורי מתאחדים כל בני הקהילה בכדי לבסס את המשך פעילות הקודש, להגביר ולהשביח את הפעילות: **לרומם ביותר את בחורי החמד בקהילתנו, לתת כלים חינוכיים לראשי החבורות ללוות ולדאוג לכל בחור באופן אישי בכדי שיתעלה בתורה וחסידות, ולהוסיף עוד פעילות באיכות ובכמות, ובכך להכריע את הצלחת ובניין דור העתיד.**

המהפכה

הפעילות הקודש של **'וועד החבורות'** חוללה מהפכה של ממש בשדה החינוך בקהילתנו. **מערך חבורות; ישיבות בין הזמנים; כינוסים ומעמדים; סעודות מרעים; סדרי לימוד מיוחדים; נסיעות; הכנה למועדים; שבת התאחדות; ליווי הבחורים במשך השנה בכל צרכם, כל זה נעשה במטרה אחת: לרומם ולמשוך לב בחורי החמד לתורה ולעבודת השי"ת בטוב ובנעימים.**

בונים את הצלחת צאצאינו

יחד נתאחד כולנו למטרה נעלית זו לבנות את דור העתיד ולזכות להצלחת צאצאינו ורוב נחת דקדושה.

כל אחד משפיע

כל אחד ואחד מאנ"ש לוקח חלק ומשפיע על הצלחת ובניין דור העתיד בקהילתנו בהמשך ביסוס והגדלת פעילות הקודש שתלויים אך ורק בהשתתפות כל אחד.

12x200
בניין עתיד 4 נפשות

200 ₪x6
בניין עתיד 2 נפשות

200 ₪x3
בניין עתיד נפש אחת

איך?
אצל הרכזים המסורים

איך?

המיזם יחל בכא' אד"א בהילולת הרה"ק מליזענסק זיע"א עד ל-2 ימי ההתלכדות כו'-כז' אד"א.

סיפורי הוד ועובדות נפלאות על רבן של ישראל הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א לרגל יומא דהילולא קדישא כ"א אדר תקמ"ז

מפי הרה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א מנכבדי הסידי אנ"ש וממעתיקי השמועה בחצר קדשנו

חותר לאמת

רבינו ה"ברכת משה" זיע"א היה מספר את הסיפור הידוע מרבינו הקדוש רבי דוד מלעלוב זיע"א שבעת בואו בפעם הראשונה אל רבו הקדוש הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א, שאל אותו הר"א מי הוא היהודי הגרוע ביותר בעיר לעלוב, ונקט לו רבינו שמו של אדם אחד שם, וריחק אותו הר"א, ונשבר לבו של רבינו בקרבו.

בפעם השניה שבא אל הר"א, שאל אותו שוב אותה שאלה, מי הוא היהודי הגרוע ביותר בלעלוב, והפעם ענה לו רבינו שמה שנקט שמו של אדם אחד שהוא הגרוע היינו רק בעת שהוא בעצמו אינו נמצא בעירו, אולם בעת שהוא בעצמו נמצא בעירו הרי שהוא בעצמו הוא הוא הגרוע ביותר שם. כששמע דבריו אלו קירבו הר"א מני אז ביותר.

שאל בנו של הר"א לפני אביו כיצד בפעם הראשונה ריחק אותו ובפעם השניה קירב אותו ביותר, והשיב לו הר"א, שזה אינו אותו אדם כמו מקודם וזה אדם אחר לגמרי.

והתבטא רבינו ה"ברכת משה" על סיפור זה, שבפעם הראשונה ששאל הר"א את רבינו את השאלה מי הוא הגרוע ביותר בעיר לעלוב, גם כן ידע רבינו את התשובה לשאלה שעה אח"כ שהוא בעצמו הגרוע ביותר, ומה שלא ענה לו מיד את התשובה שהוא בעצמו הגרוע ביותר בעיר לעלוב, הוא משום שלא רצה לומר כן, כי סבר לתומו שאין הוא האמת לאמתו [וכלשון רבינו הברכת משה: "ווייל ס'קען זיין אז ס'איז נאך נישט אינגאנצן מיט א אמת" - כי יתכן שזה עדיין לא עם האמת לגמרי], ואח"כ עשה חשבון הנפש עד עמוק, והגיע לעומק נקודת האמת, אז אמר לו שהוא הוא הגרוע ביותר בלעלוב. ומני אז קירב אותו הר"א בקירבה יתירה כנ"ל.

31 שנים מובגר מאחיו ו-31 שנים האריך ימים אחרי ו-31 שנים קודם התקרב לרבה

הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זיע"א התבטא פעם בסוף ימיו בדברו בגדולת אחיו הקדוש הרבי ר' אלימלך זיע"א, וכה אמר, שהוא מובגר מאחיו הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א ב-13 שנים, ואף התקרב אל מורו ורבו המגיד ממעזריטש 13 שנים קודם שהתקרב אליו אחיו רבי אלימלך, והוא אף האריך ימיו 13 שנים אחרי אחיו הר"א, ובכל זאת אחיו הר"א נתגדל ביותר. והתבטא הרבי ר' זושא על אחיו הרבי ר' אלימלך ואמר בזה"ל: "ווייסט אויס, אז מוחין האט צו זאגן".

ידידו כשני לוחות הברית

שמעתי מזקני הגה"ח רבי יהושע רוקח זצ"ל, ששמע מחסידי רוז'ין - באיאן, שהרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זיע"א התבטא בזמנו ואמר, שהוא אינו נוסע לצדיקים בדורו להסתופף בצלם, אולם אם היה הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א בחיים חיות הרי שהיה נוסע אליו על מנת להסתופף בצל צדיק קדוש זה אפילו מהלך של 30 ווארסט".

ובדברו מגדולת וקדושת הרה"ק הר"א התבטא

של הרה"ק רבי ירחמיאל יוסף בידרמן זיע"א וחתנו של דודו הרה"ק רבי אלטר מסוסנובצא זיע"א - בני רביה"ק הרא"מ זיע"א ואחיו רביה"ק הרדצ"ש זיע"א. רבי מרדכי היה מפורסם לגאון וגדול בתורה והתרווע רבות בלימוד עם הגאון מז'קילקוב זצ"ל שהיה מגאוני דורן] והביאו להם לשתות משקה 'לחיים', והתבטא רבינו הרשנ"ן בזה"ל: "סתם טרינקען משקה, אז מ'טרינקט משקה, דארף מען טוהן א טובה א ייד'ן - סתם לשתות משקה, כששותים משקה יש לעשות טובה ליהודי, והוא אכן עשה טובה ליהודי בשעת מעשה, ורבינו הברכת משה לא פירט בסיפורו איזו טובה שעשה אביו הק' ליהודי.

"היו נראים כמו אדם וחזה קודם ההטא"

עוד היה רבינו הברכת משה זיע"א מספר, שבשנותיו האחרונים של הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א בעת שהרבי הקדוש מלובלין זיע"א התגורר בעיר לאנצהוט נולד לרבי מלובלין בן ורצה לכבד את רבו הקדוש הרבי ר' אלימלך זיע"א בסנדקאות ולא ידע כיצד לכבדו, ושח לפני הרה"ק מראפשיץ את הדבר שרוצה לכבד את רבם בסנדקאות, ואמר לו הרה"ק מראפשיץ שלא זו בלבד שרבה הקדוש הרבי ר' אלימלך יבוא אל הברית אלא גם הרבנית שלו בוא תבוא אל הברית.

נסע הרה"ק מראפשיץ לליז'ענסק אל רבו הקדוש הרבי ר' אלימלך, ואמר לו בזה"ל: "מיין רבי לאדנט איין זיין רעבין אויף סנדקאות" - הרבי שלי [היינו הרבי מלובלין] מוזמין ומכבד את רבו [היינו הרבי ר' אלימלך] בסנדקאות. הסכים הרבי ר' אלימלך לדבר.

נענה שוב הרה"ק מראפשיץ ואמר: "מיין רבי לאדנט איין זיין רעבין אויף קוואטער" - הרבי שלי מוזמין ומכבד את רבו ב'קוואטר', והסכים הר"א לדבר.

משום הסכמתו של הרבי ר' אלימלך להתכבד גם ב'קוואטר' היתה צריכה מחברתו הטהורה הרבנית הצדקנית לנסוע עמו אל הברית של בנו של הרבי מלובלין כדי להתכבד יחד עמו בכבוד ה'קוואטר' ולהגיש לפניו את הרך הנוגד טרם יבוא להיכנס בבריתו של אברהם אבינו ע"ה.

הרבי ר' אלימלך נסע אכן יחד עם הרבנית שלו וישבו יחד בעגלתם. תלמידו הרה"ק מראפשיץ הצטרף אליו בנסיעתו ומרוב פחד מנסיעתו יחד מעם רבו הקדוש עמד כל הדרך על מדריגת העגלה מבחוץ רק על רגל אחת בעוד שרגלו השנית מורמת על האוויר, וכך עמד משך כל זמן הנסיעה מרוב מורא ופחד מאימת ומורא רבו כמורא שמים, וכך נסעו יחדיו לשמחת הברית של בנו של הרבי מלובלין.

לאחר הברית חזר הרבי ר' אלימלך לביתו, והרה"ק מראפשיץ נשאר בצל רבו הרבי מלובלין.

לאחר מכן התעניין הרבי מלובלין אצל תלמידו הרה"ק מראפשיץ ואמר לו, שהיות שהרי נסע יחד עם הרבי ר' אלימלך והרבנית שלו בנסיעתם בעגלה, ובכן כיצד היו נראים בעיניו הרבי ר' אלימלך והרבנית שלו בשיבתם יחד בעגלה, והשיב הרה"ק מראפשיץ, שהם היו נראים בעיניו ממש כמו אדם הראשון וחזה לפני החטא. ונהנה הרבי מלובלין מאוד מתשובתו ושיבחו ביותר.

בליז'ענסק עושים תשובה

כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" זיע"א היה מספר, שאביו רביה"ק הרשנ"ן זיע"א אמר לו לאחר שחזר בשנת תרפ"ו ממקום שהותו בקראקא שבפולין להתגורר שוב בארץ ישראל, שעל דבר אחד הוא מאוד מתחרט על כך שהתגורר שנים רבות כ"כ בקראקא [משנת תרע"ג עד שנת תרפ"ו התגורר רבינו הרשנ"ן בעיר קראקא שבפולין] ולא נסע כלל על ציון קדשו של הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א.

וסיפר רבינו הברכת משה ששמע מאביו הק' רבינו הרשנ"ן זיע"א שביטא את גודל הענין לפקוד את ציון קדשו של רבן של ישראל הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א בלשון קדשו: "אז מ'איז אין ליז'ענסק טוט מען תשובה" - שכששוהים על ציון קדשו של הרבי ר' אלימלך בליז'ענסק עושים תשובה.

(יש לציין, שלא השתמש רבינו הרשנ"ן בגרסת העולם שאלו שפוקדים את ציון קדשו של הר"א לא ימותו בלי תשובה, אלא כאמור היתה גרסתו שכששוהים בליז'ענסק עושים תשובה, דהיינו לחיות עם תשובה).

ומשום דברי אביו רביה"ק הרשנ"ן שהוא התחרט על כך שלא היה בליז'ענסק על ציון קדשו של הר"א זיע"א לכן בעת שנסע רבינו הברכת משה בשנת תרצ"ג לפולין ושהה בעיר ריישא אצל הרה"ק רבי חנה מקאלושיץ זיע"א נסע משם תיכף לפקוד את ציון המצוינת של הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א להעתיק שם בתפילה לה'.

ספר התהלים שהשכין הרבי ר' אלימלך תמורת משקה ל'לחיים'

וסיפר רבינו ה"ברכת משה" זיע"א, שבקראקא היתה משפחה שהיו לדורותיהם כולם 'שיינקערס' - בעלי יקבי יין שמכרו יין, והיה שמור בביתם ספר תהלים קדוש ומיוחד שהשכין הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א בכבודו ובעצמו אצל זקן משפחתם, והנכדים הללו ירשו את ספר התהלים המיוחד בירושה מזקנם הנ"ל.

היה זה בעת שביקר הר"א בעיר קראקא ורצה לשתות שם משקה ל'לחיים', והיות שלא היה בידיו מעות לשלם עבור היין שיתן לו ה'שיינקער', לכן השכין תמורת היין את ספר התהלים שלו אצל ה'שיינקער'. והיות שגם לאחר מכן לא היה בידו די מעות כדי לפדות את ספר התהלים מידו של ה'שיינקער' השאיר את משכונו המיוחד אצלו, וכך זכה בזכייה רבה ונשמר בידו ספר התהלים הקדוש של הרה"ק הר"א מליז'ענסק זיע"א ככבודו ובעצמו שירשוהו בניו אחריו.

והיה מספר רבינו הברכת משה, שבעת שהיה בקראקא זכה לראות מקרוב את ספר התהלים המיוחד הזה של הרה"ק הרבי ר' אלימלך זיע"א.

בנוגע לשתיית משקה, אמר כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" בשם אביו רביה"ק הרשנ"ן זיע"א, שבעת ששותים משקה 'לחיים' יש לעשות טובה ליהודי. וסיפר הברכת משה, שפעם ישב אביו רביה"ק הרשנ"ן עם ש"ב הרה"ק רבי מרדכי מסוסנובצא זיע"א הי"ד [בנו

הרה"ק מרוז'ין ואמר, ששתי ידיו של הרבי ר' אלימלך היו כשני לוחות הברית, וכבר חמש מאות שנה טרם ידה נשמתו הק' של הרה"ק לעולם כבר ריחפה השפעתו [הרוחנית] בעולם הזה.

שיחת קדשם של הרה"ק מרוז'ין והרה"ק רבי דוד מדינוב זיע"א

להלן קטע מתוך כתב יד קדשו של האדמו"ר רבי שלמה חיים מסאדיגורה זצוק"ל (בן הרה"ק רבי ישראל מסאדיגורה בן הרה"ק רבי אברהם יעקב האדמו"ר הזקן מסאדיגורה בן הרה"ק מרוז'ין זיע"א) בו מביא את דברי זקינו הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זיע"א שאמר להרה"ק

שלפט דער גרויסער רבי מיילך [-לא הרחק ממכם מנוחתו כבוד של רבי אלימלך הגדול], נישט ווייט פון אייך איז דא א שטאט פרעמיסעל [-לא הרחק ממכם יש עיר פשעמישל], איז דא אסאך סאלדאטן (זעלנער) [-יש הרבה חיילים], וואס פאר א אויבער-שלאק טראגן זיי [-איזה מלבוש נושאים הם עליהם?]. אז ישב הדינאווער ואמר למשמשו שיתן לו קופסת הטבק ואמר: איך דארף מיר שארפן דעם מוח צו דעם שמועס [-הנני צריך לחדד את מוחי לצורך השיחה]. סיפר לי זאת רבי מנשה ראגלכער ששמע מפי אותו המשמש בפשעמישל."

רבי דוד מדינוב זיע"א על כך שלא הרחק מביתו מנוחתו כבוד של הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א. וזה לשונו של האדמו"ר רבי שלמה'ניו פרידמן מסאדיגורה - תל אביב בכתב יד קדשו המיוחד: "שיחה בין אדוני אבי זקני הצדיק הקדוש מרוז'ין זיע"א עם בנו של הבני יששכר זיע"א. שאל הרוז'נער: ווער זענט איהר [-מי אתם?], וענה, איך בין דער דינאווער רב [-אני רבה של דינוב]. ואמר הרוז'נער, איהר זענט דע בני ישכר'ס אז וזהו (אמר ישכר ולא יששכר) [-אתם בנו של הבני ישכר?] וענה: יא [-כן]. ואמר לו הרוז'נער: זעצט זאך [-תשבו נא], ולא רצה הדינאווער. ואמר לו הרוז'נער: נישט ווייט פון אייך

ברכת מזל טוב חמה ולקבית
לידינו הנכבד והנעלה האי גברא יקירא, יקר שבערכיך, מוכתר בכל מידה נכונה, המחנך הדגול הנודע לשם ולתהילה, יראת ה' היא אוצרו, קובע עיתותיו בבית מדרשו הגדול, מחשובי אנ"ש
דוד שווארץ הרה"ח ר' מנהל ת"ת 'בני משה' לעלוב בית שמש ולאביו ידינו הנכבד מחשובי ופארי אנ"ש
אלימלך הרה"ח המפורא ר' ולחמיו ידינו הנכבד סליטא
יצחק בן ציון מרקוס הרה"ח המפורא ר' לרגל שמחת הולדת הבת נכדתם יד"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת הקידושה רבה בשב"ק בבית המדרש הגדול אצל כ"ק מרון אדמו"ר שליט"א

ברכת מזל טוב חמה ולקבית
נדבת ידינו הנכבד, האי גברא יקירא, יקר שבערכיך, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, המחנך הדגול, יראת ה' היא אוצרו
ישעיהו כהן שליט"א הרה"ח ר' ולאביו ידינו הנכבד
יהושיע בן יוחנן שליט"א הרה"ח המפורא ר' ולחמיו ידינו הנכבד מחשובי לומדי ומתפללי בית מדרשו תפלה למשה צפת
צבי גורדון שליט"א הרה"ח המפורא ר' לרגל שמחת נישואי בנו נכדם החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדיו לגאון ולתפארת
בנימין נ"י הבה"ח מחשובי חבורת הבהורים ומבחירי מפעל התורה 'חביבותא דרבי שמעון' עב"ג הכלה החשובה תחי' בת ידינו הנכבד
יהושע מרדכי וינטווק שליט"א הרה"ח יד"ר שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח זרות ישרים ומבורכים, רוב נחת וקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר
שמחת החתונה ביום ראשון באולם רואל בני ברק לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מזל טוב חמה ולקבית
נדבת ידינו הנכבד והנעלה האי גברא יקירא מוכתר בכל מידה נכונה כליל המעלות והמידות, ידיו רב לו בתורה וחסידות, מחשובי אנ"ש
אליעזר גולדשטיין שליט"א הרה"ח ר' ולאביו ידינו הנכבד והנעלה מחשובי ומפארי אנ"ש
לוי יצחק שליט"א הרה"ח המפורא ר' ולחמיו ידינו הנכבד
שמואל יצחק לסקר שליט"א הרה"ח המפורא ר' לרגל שמחת נישואי בנו נכדם החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדיו לגאון ולתפארת
בנימין נ"י הבה"ח מחשובי חבורת הבהורים ומבחירי מפעל התורה 'חביבותא דרבי שמעון' עב"ג הכלה החשובה תחי' בת ידינו הנכבד
יהושע מרדכי וינטווק שליט"א הרה"ח יד"ר שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח זרות ישרים ומבורכים, רוב נחת וקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר
שמחת החתונה ביום ראשון באולם רואל בני ברק לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מזל טוב חמה ולקבית
נדבת ידינו הנכבד האי גברא יקירא מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, המחנך הדגול, יראת ה' היא אוצרו מחשובי אנ"ש
ישכר דב קורנבליט שליט"א הרה"ח ר' ולאביו ידינו הנכבד והנעלה מחשובי ומפארי אנ"ש
ברוך יצחק שליט"א הרה"ח המפורא ר' ולחמיו ידינו הנכבד והנעלה מחשובי ומפארי אנ"ש
עמרם יוסף שוורץ שליט"א הרה"ח המפורא ר' לרגל שמחת נישואי בתו נכדתם הכלה החשובה תחי' עב"ג החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדיו לגאון ולתפארת
מרדכי צבי הכהן פקשר נ"י הבה"ח בן ידינו הנכבד
דוד הכהן שליט"א הרה"ח יד"ר שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח זרות ישרים ומבורכים, רוב נחת וקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר
שמחת החתונה ביום שני באולם גולדן סקיי בביתר עילית לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

לעילוי נשמת האשה הצוה"ח מרת **חנה** ב"ר **שמחה בונים** זצ"ל נלב"ע כ"ב אדר תנצב"ה הונצח ע"י בני ידינו הנכבד איש החסד **שמחה קרקובסקי** הרה"ח המפורא נאמן בית רבקה"ק שליט"א

לעילוי נשמת האשה הצוה"ח אשר חיבבה את השבת, דיקקה בהילכותיה ויראתה היא אוצרה, נפה פרטה לפני ותורת חסד על לטונה, זנתה להעמיד דורות שלמים בדרכי התורה והחסידות לתפארת בית ישראל.
מלכה בריינא מרת הרה"ח ר' **אליעזר יעקב ז"ל** אשת להבדלח"ח ידינו הנכבד האי גברא יקירא, שמו הטוב הולך לפניו טוב ליבו ונפשו מי למל, קובע עיתותיו לתורה יראת ה' אוצרו
ישעיה לוסטינגמן שליט"א הרה"ח המפורא ר' מחשובי ומפארי אנ"ש
נלב"ע כ"ד אדר תש"פ תנצב"ה הונצח ע"י המשפחה אור

לעילוי נשמת הגאון האדיר והחסיד **רבי ישראל בן הרה"ח** **הי"משה שניאור זלמן זצלה"ה** ראש ישיבת פינסק קרלין בעל טו"ת הליכות ישראל ועוד ספרים נודעים **נלב"ע כ"ג אדר תשס"ז** תנצב"ה הונצח ע"י בני, האי גברא רבא, הנודע לשם ולתהילה, איש האשכולות, משכיל אל דל, ומאשפות ימים אביון, דבוק ומקושר לרבוה"ק, מקורב ליבן טל ישראל לאביהן שבשמים ומקדש שם שמים ברבים, מרחיב גבולות הקדושה בהפצת תורה יראת שמים וחסידות
הגה"ח רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א רב מגדל העמק ונשיא מוסדות מגדל אור

לעילוי נשמת **נל"ע כ"ב אדר תנצב"ה** הונצח ע"י בני ידינו הנכבד והנעלה, האי גברא יקירא, מודע לשם ולתהילה ראש וראשון לכל דבר שבקדושה מחשובי אנ"ש קובע עיתותיו מדי יום בימום בבית מדרשו בני ברק
משה דוד לנדאו שליט"א הרה"ח ר' מחשובי ומפארי אנ"ש

לעילוי נשמת הרה"ח ר' **יוסף מנחם שמואל דוב** בן הרה"ח ר' **שמואל דוב** זצ"ל מחשובי חסידי לעלוב קוזניץ **נלב"ע כ"ב אדר תנצב"ה** הונצח ע"י בני ידינו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש אשר זכה לקרבה יתירה מרבוה"ק זיע"א
משה קרמרסקי הרה"ח המפורא ר' שליט"א

לעילוי נשמת האשה הצוה"ח אשר חיבבה את השבת, דיקקה בהילכותיה ויראתה היא אוצרה, נפה פרטה לפני ותורת חסד על לטונה, זנתה להעמיד דורות שלמים בדרכי התורה והחסידות לתפארת בית ישראל.
מלכה בריינא מרת הרה"ח ר' **אליעזר יעקב ז"ל** אשת להבדלח"ח ידינו הנכבד האי גברא יקירא, שמו הטוב הולך לפניו טוב ליבו ונפשו מי למל, קובע עיתותיו לתורה יראת ה' אוצרו
ישעיה לוסטינגמן שליט"א הרה"ח המפורא ר' מחשובי ומפארי אנ"ש
נלב"ע כ"ד אדר תש"פ תנצב"ה הונצח ע"י המשפחה אור

לעילוי נשמת הגאון האדיר והחסיד **רבי ישראל בן הרה"ח** **הי"משה שניאור זלמן זצלה"ה** ראש ישיבת פינסק קרלין בעל טו"ת הליכות ישראל ועוד ספרים נודעים **נלב"ע כ"ג אדר תשס"ז** תנצב"ה הונצח ע"י בני, האי גברא רבא, הנודע לשם ולתהילה, איש האשכולות, משכיל אל דל, ומאשפות ימים אביון, דבוק ומקושר לרבוה"ק, מקורב ליבן טל ישראל לאביהן שבשמים ומקדש שם שמים ברבים, מרחיב גבולות הקדושה בהפצת תורה יראת שמים וחסידות
הגה"ח רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א רב מגדל העמק ונשיא מוסדות מגדל אור

לעילוי נשמת **נל"ע כ"ב אדר תנצב"ה** הונצח ע"י בני ידינו הנכבד והנעלה, האי גברא יקירא, מודע לשם ולתהילה ראש וראשון לכל דבר שבקדושה מחשובי אנ"ש קובע עיתותיו מדי יום בימום בבית מדרשו בני ברק
משה דוד לנדאו שליט"א הרה"ח ר' מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ק רבי גרשון מקיטוב זי"ע כ"ה אדר א' - תקכ"א

ואלה תולדות

הרה"ק רבי אברהם גרשון מקיטוב זי"ע נולד לאביו הגה"ק רבי אפרים זצוק"ל שכיחן כדיין בבראדי המעטירה. היה גיסו של **אור שבעת הימים מרנא ורבנא הבעש"ט זי"ע** (הבעש"ט נשא את הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה בת רבי אפרים אשכנזי מקיטוב אביו של רבי גרשון מקיטוב).

הרה"ק רבי גרשון מקיטוב היה דיין בבית הדין של רבה של קיטוב, הלא הוא הרה"ק רבי **משה אב"ד קיטוב זי"ע**, מגדולי מקורבי ומעריצי רבינו הבעש"ט, (מוזכר בספר תולדות יעקב יוסף, פרשת תזריע). בית דין זה היה אחד מארבעת בתי הדינים שפעלו בבראד.

מסופר אודות תקופה זו בה למד בצוותא עם **הגה"ק בעל הנודע ביהודה' והרה"ק רבי מאיר מרגליות בעל 'מאיר נתיבים' זי"ע** תלמיד הבעש"ט, שנמנו באותה תקופה על לומדי ורבני הקלויז שבבראד, והוא מיחה ללא חת נגד אחד מראשי הקהל הנכבדים ביותר, שהיה מטיל חיתתו על יושבי הארץ לבל יעזו לפגוע בשמו הטוב. שלשת גדולי עולם אלו לא חתו ופירסמו קלונו ברבים למען יתרחקו ממנו. הבעש"ט הק' ששמע מכך אמר כי לשלושה אלו פסקו גדולה על שם שמים שקידשו, ומעתה ירום קרנם.

בשו"ת "נודע ביהודה" (מהדורא קמא - אבן העזר סימן עג) מתאר את רעהו הגדול רבי גרשון מקיטוב בזה"ל: "מחמד עיני וחמדת לבי. בר פחתי ובריבי. חכים עדיף מגביא. ליש ולביא. ה"ה כבוד אהובי ידי נפשי וחביבי. אהוב למטה ונחמד למעלה, הרבני המופלא ומופלג בתורה וחסידות, לו עשר ידות, שושן סודות. החכם השלם והכולל נ"י פ"ה ע"ה כבוד מוהר"ר אברהם גרשון נרו יאיר עם כל אשר לו שלום. קבלתי מכתבו הטהור ושמחתי בשלומו ובכבודו, ונתתי שבח להש"י אשר לא עזב את חסידו, ולא יעזבנו ורגלי חסידו ישמור. וכל טוב בעדו יגמור. עד כי אתא בוקר יאמר שומר, אכי"ר".

בעל ה"יערות דבש" הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע בספרו "לוחות עדות" מתאר את רבי גרשון כך: "הרב החסיד המפורסם, מופלג ומקובל אלקי".

כאמור, היה גיסו של הבעש"ט הק', והיה מגדולי תלמידיו ומקורביו. הוא עלה לארץ ישראל, ומנו"כ בהר הזיתים מול מקום המקדש בעיה"ק ירושלים תובב"א.

הזכרת שמו בספר 'דגל מחנה אפרים'

וירא אלקים את האור כי טוב. ואיתא במדרש כי טוב לגנוז וגנוז לצדיקים ובו משתמשין צדיקים בכל דור ודור (חגיגה י"ב). עיין שם,

ושמעתי מאמ"ז נ"ע זללה"ה היכן נגנז האור ההוא ואמר שהשי"ת גנזו בתורה (עיין בזה"ק בהשטות ח"א רס"ד). ולכן משתמשין צדיקים בכל דור ודור באור ההוא היינו על ידי התורה שיש בה אותו האור שיכולין להסתכל בו מסוף העולם ועד סופו כמו שראו עיני ממש כמה מעשיות מה שכתב **לדודי זקני המנוח ר' גרשון קוטיבור ז"ל** שנסע לארץ הקדושה איך שראה אותו בשבת בחוץ לארץ ומה זה עשה בחוץ לארץ והשיב לו דודי זקני באגרת שבאותו שבת עשה איזה גביר ברית מילה בחוץ לארץ ושלח אחריו להיות מוהל אצלו וכהנה וכהנה אשר קצרה היריעה מהכיל אשר הסתכל ממש מסוף עולם ועד סופו והכל היה על ידי אותו אור שנגנז בתורה, ויש לומר שזה מרומז כאן בפסוק כי הבעל הטורים פירש את האור בגימטריא בתורה נמצא מבואר ממש בפסוק וירא אלקים את האור כי טוב לגנוז והיכן גנזו באת האור ממש היינו בתורה שהוא מספר את האור. והבין".

דגל מחנה אפרים (פרשת בראשית ד"ה וירא)

תיקון נשמות בברכת מזהה המתים

שמעתי ממוהר"ר פאלק החסיד המפורסם אב"ד דק"ק טיטשילנק: כשנסע ר' **גרשון מקוטיב** מארץ ישראל לחוץ לארץ לשדך את בנו, אמר אגב אורחא: תהלה לא-ל שעברתי את הים, אסע לגיסי **בעש"ט ז"ל** ובא אליו בערב שבת קודש. עמד הבעש"ט להתפלל תפילת המנחה, והיה מאריך בתפלתו עד צאת הכוכבים. ור' גרשון התפלל גם כן בתוך הסידור של האריז"ל, ואחר כך היה מעביר על הסדרא שנים מקרא ואחד תרגום, ואחר כך צוה והביאו לו כרים ושכב לנוח.

ובליל שבת בשעת סעודה שאל ר' גרשון את גיסו הבעש"ט: מפני מה הארכת בתפילה כל כך? אני גם כן התפללתי בכוונות וקראתי הסדרא שנים מקרא ואחד תרגום, והוצרכתי לשכוב ולנוח, ואתה עומד ורועד. ועשית כתנועותיו כי היה רוצה להוציא דברים מפיו, והיה הבעש"ט שוחק ממנו לא השיב לו כלום.

והוא כפל ושאל עוד הפעם, אז השיב לו הבעש"ט: כשאני מגיע לתיבה 'מחיה מתים' (וספק לר' פאלק אם לתיבת 'מחיה מתים אתה' או 'מחיה מתים ברחמים') ואני כוונתי כוונת יחודים, ואז באות נשמות מתים לאלפים ולרבבות, ואני צריך לדבר עם כל אחד ואחד, מפני מה נדחה ממחיצתו ואני עושה לו תקון ומתפלל בעדו ומעלהו, והחשוב חשוב קודם. והם רבים כל כך שאם רציתי להעלות כולם, הייתי צריך לעמוד שמונה עשרה שלש שנים, אך כשאני שומע הכרוז שמכריז 'מקודש, מקודש' ואי אפשר עוד להעלות הנשמות, אני פוסע מן השמונה עשרה.

ואמר אליו רבי גרשון בדרך שחוק: למה אין באים אלי, והשיב לו היה אצלי כאן עוד שבת השניה, ואני אמסור לך הכוונות בכתב על ניר, ויבואו גם כן אליך, וכן עשה. לערב שבת קודש הבא כשסיים בעש"ט קדיש לפני התפילה, עמד ר' גרשון להתפלל גם כן. והבעש"ט לא התחיל עדיין בתפלה כי היה יודע שרבי גרשון לא יסבול ויפחד, ותיקן בתוך כך הזייגער והריח טאבאק, עד שיעבור ר' גרשון הנ"ל מקום הכוונה, וכשכיוון כוונה זו שכתב לו, וראה שבאו אליו מתים כמו עדר גדול של צאן, ונפל בחלשות, אז העירו הבעש"ט, וצוה לו לילך לביתו.

ובלילה על השולחן בעת הסעודה שאל לו הבעש"ט: למה נתחלשת, ואמר לו: בעת שכוונתי הכוונה באו אלי מתים כמו עדרים. אז אמר הבעש"ט לאנשים בדרך שחוק: הכו אותו, שלא ישחק מהבעש"ט.

שבחי הבעש"ט

עם הרה"ק רבי נחמן מהורדנקה זי"ע

סיפר [הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע] מרבי **גרשון קיטווער ז"ל** שהיה בארץ ישראל, וכאשר בא **רבי נחמן האראדענקר** לארץ ישראל, נתחברו שניהם בשבת והיתה חדה ושמחה גדולה ביניהם עד מאוד, ונתעכבו הרבה בליל שבת על השולחן והגיע הנר להכבות שכלה השמן. וצווח רבי גרשון ז"ל: מה זאת "וואס איז דאס?" והיה הנר דולק כל השבת, עד שבא רבי גרשון מבית הכנסת במוצאי שבת קודש וצווח: דיא זיי האדעיע! (די לך!) ואז כבה.

אמרי פנחס (ח"א, עמ' תכג)

"מי יתן לי אותו עוזה"ב שהבעש"ט מרויח בעשנו הלולקא"

שמעתי מהרב דקהילתינו ר' גדליה [הרה"ק רבי גדליה מליניץ בעל 'תשואות חן'] ז"ל, ששלח הרב החסיד ר' יחיאל אב"ד דקהילת קאוולע איש אחד למדן ומקובל וחכם לתהות על קנקנו של הבעש"ט, וחלה בדדך ובא לק"ק מעזיבוז לאכסניא, ושכב באכסניא על התנור, והיתה לו חמימות גדולה, ושלח הבעש"ט את גיסו ר' **גרשון** אליו, וישב אצלו על התנור ואמר לפניו דברי תורה, ואחר כך אמר לו: בא עמי לתפילת המנחה. ובדרך הרגיש את עצמו שהוא בריא, וסבר שהוא הבעש"ט חשב השליח שר' גרשון הוא הבעש"ט ובזכותו נתרפא שאלו ואמר לו: האם אתם הרב בעש"ט? ענה ואמר לו: היי, אני הרבי! ומי יתן שיהיה לי אותו עולם הבא, מה שרבינו [הבעש"ט] מרויח בעשנו לולקא מקטרת אחת. ונתקרב הרב ר' יחיאל להבעש"ט.

שבחי הבעש"ט

הרב אהרן גלבשטיין

וְנָתַנו (ל. יב)

שמו של מרן (הרה"ק מהרי"ד מבעלזא ז"ע) יצא לתהילה גם בשל רוחב לבו ורוב מעשי צדקתו שנעשו בהתלהבות קודש. עוד בימי עלומיו, בראשית ישיבתו בטשורנוביל, למד מדרכי הרה"ק רבי אהרן מטשורנוביל, ואף הוא החל להתעניין בגורלם של עניי המקום. על אף שקידתו בתורה נענה לכל עני ומר נפש בממון ובעצה, עמד לימין כל נצרך וחיזר על פתחי נדיבי העיר והחסידים שבאו להסתופף בצל רבי אהרן, וקיבץ כספים לטובת הנצרכים הגלויים והנסתרים.

סיפר מרן לצדיק רבי יעקב יוסף מסקווירא שפעם אמר לו הרה"ק רבי אהרן: "הבה ואלמדך כיצד לגבות צדקה", ואמר לו בזה הלשון: "שתקה בכוח כמה שאתה יכול, ומדוע? לפי שכתוב בתורה וְנָתַנו (שמות ל. יב) ומפרש שם בעל הטורים: אם תקראנו למפרע יהיה ג"כ וְנָתַנו, לומר לך כל מה שהאדם נותן לצדקה יחזור אליו ולא יחסר לו בשביל זה כלום. וביאור הענין הוא כך: הנותן צדקה יש לו נגיעה ואינו רואה אלא מה שנותן עכשיו, ומה שיתנו לו חזרה אינו רואה מחמת הנגיעה, אך לך אין נגיעה, ולכן קח בכוח, מפני שברור לך הדבר שיתנו לו בחזרה."

ספר אדמו"ר בעלזא (ח"ג ע' כה), ניצוצי התורה

אֶךְ אֵת שְׁבַתְּתֵי תִשְׁמְרוּ (לא. יג)

פירש רש"י כל אכין ורקין מועטין למעט שבת ממלאכת המשכן. והקושיא מפורסמת אדרבה הוא רבוי לגבי שבת שמרבה לאסור אפילו מלאכת המשכן. אמנם נודע האמור בזוהר מהו שבת שמא דקודשא בריך הוא דאיהו שלים מכל סטרוי, וכיון שהוא שלם בכל מיני שלימות בודאי לא תחסר כל בה, והנה העושה מלאכה הוא מפני שצריך לאותו דבר, וזולתה היה חסר ומשלים חסרונו על ידה, אמנם שבת דאיהו שלים מכל סטרוי ואינו חסר כלום, אין צריך למלאכה להשלים איזה חסרון. ולכן אמרו רז"ל שיהא בעיניך כאלו כל מלאכתך עשויה ואין מחסור דבר, שהרי בשבת א-להותו יתברך מתפשט ומתגלה בבני ישראל, ואיהו שלים בכל סטרוי בכל מיני שלימות, ואם מורה היך ח"ו מראה שאינו מהם ואין בו השראתו כביכול. ואמנם לא לבד מלאכת הדיוט אסור בשבת אך אפילו מלאכת המשכן, רצה לומר משכן נקרא על שם (שמות כ"ט, מ"ה) ושכנתי בתוך בני ישראל, שהקב"ה שוכן בתוך בני ישראל, והאדם צריך להיות משכן אליו, ואם לא טהור הוא מחלאת עוונותיו, ומעכב השראת שכינתו ברוך הוא, בשבת יסיר מלבו גם דבר זה שלא יעצב על זה, רק ישמור שבת כהלכתו וישמח בהשם יתברך שלפניו הוא רעוא דרעוין ושמחה, ונמצא אפילו מלאכת המשכן שיעשה דבר הצריך אליו שיהיה משכן להשם, גם זה ממעט בשבת, וזהו למעט שבת אפילו ממלאכת המשכן שהוא לצורך המשכן.

אך נודע שאין הקב"ה שורה אלא את דכא ושפל רוח, על כן צריך האדם להיות בעיניו

כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך. רש"י ז"ל הקשה בודאי כאשר לא ישים למה לרפואה ונראה לפרש דהנה כתיב אני ה' אשר הוצאתיך מארץ מצרים ומקשים למה לא אמר אשר בראתי שמים וארץ שלפי הנראה זה חידוש יותר. אך נראה דבאמת זה חידוש יותר שהוציאנו מארץ מצרים דהנה בריאת עולם היה מחמת שהשם יתברך ברוך הוא רצה להטיב לברואים ואין הבריאה חידוש נגד השם יתברך כי טבעו להטיב אבל יציאת מצרים שהכה השם יתברך את מצרים במכות מופלאות וזה נגד טבעית הבורא ברוך הוא כי מפי לא תצא הרעה אך מחמת שזה היה הטבה לישראל מה שהכה את מצרים ועיקר הטובה היה לישראל עשה השם יתברך נגד הטבעית להכות אותם וזה חידוש יותר גדול. וזהו כל המחלה לא אשים אך איך הכה אותם הלא מפי עליון לא תצא הרעה. לזה אמר כי אני ד' רופאך ונמצא היה ההכאה הזאת הטבה לישראל אבל להשים חלילה שום מחלה על ישראל זה בלתי אפשר כי מה הטבה יבא מזה וק"ל.

נועם אלימלך (פרשת בשלח)

ויאמר ה' אל משה כו' הנני ממטיר לכם לחם מן השמים פירוש הנני פירושו בדבר ההוה תמיד כלומר שהשם יתברך אומר מה שאתם אומרים שצריכים לפרנסה אני תמיד בכל עת מוכן ומזומן לפרנס ולתת לכל איש מידי יום ביומו פרנסתו מהשמים. ויצא העם ולקטו כו' פירוש אך כשאדם הוא מחוסר הבטחון ויוצא מהגדר הנכון והראוי לבטוח בה: ולקטו דבר יום ביומו פירוש צריך להתחדש אליו הלקיטה מחדש כי אם היה בוטח בלב נאמן היתה פרנסתו מזומנת לו שלא בצער ועבדות כלל כי אם כמטר הזה ההולך שלא ביגיעה וזהו ויצא העם ולקטו כו'. והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו להיות שכל מי שעובד עבודתו לשמים וכוונתו לטוב כל ימי השבוע בכל מה שעוסק או לומד אז בהיר הוא בשחקים ביום בא יום הששי נתלהב בקרבו אז הבהירות של יום השבת הבא אף שלא עשה עדיין הכנת יום רק המעשה של ימי החול ברכו וקדשו ברמ"ח אבריו וש"ה גידיו להרגיש את יום השבת קודש מיד בהתקרבו ביום הששי בבוקר ונמצא זה הדבר סימן טוב על ימי החול ההוא אם היו בקדושה ואם היתה עשייתו נוח לשמים ונוח לבריות כשבא בוקר יום הששי מרגיש קדושת שבת טרם בואו וזהו והיה ביום הששי והכינו פירוש כשיהיה לכם ביום הששי הכנה דרבה אצליכם בפנימיות. את אשר יביאו פירוש קודם שתכינו צורכי השבת יהיה לכם הכנה עצמיות זה הוא סימן. והיה משנה על אשר ילקטו יום יום פירוש שתדע נכון שכל ימי החול היה לכם משנה פירוש תורה פירוש עסקים מסתמא היה כתורה עצמה כיון שאתם במדרגה זו הקדושה וק"ל.

נועם אלימלך (פרשת בשלח)

עכ"ז את שבתותי תשמרו ר"ל ע"י הצדיקים שבדור הנקראים שבת תשמרו, היינו אתם זרע ישראל יהיו לכם שמירה מכל דבר רע שלא ישלוט בכם ח"ו, ובזכות הצדיקים ששומרים מצות שמירת שבת כהלכתו על צד היותר טוב יהיה גנון והציל על שארית ישראל, כי אות הוא גו' דהצדיק נקרא אות שהוא האות והרושם בין הכנסת ישראל להבורא בהוב"ש. לדעת כי אני ה' מקדשכם, ר"ל דע"י הצדיק נתפרסם קדושתו ית', והצדיק הוא המושך דעת לעולם שיכירו וידעו כל באי עולם כי הוא לבדו מרום וקדוש אין זולתו, וע"י הצדיק שהוא האות ישמרו ישראל מכל דבר רע, ומעלה עליהם השי"ת כאלו שומרים כולם את מצות שמירת שבת וכן יהי רצון אמן.

אוהב ישראל

לְעִשׂוֹת אֵת הַשְּׁבֶת לְדֹרֹתֵם בְּרִית עִוְלָם (לא. טז)

דרכו [של הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנא זי"ע] היה בליל שבת קודש לאחר המוציא, אמר וזה לשונו: 'שבת צריך לעשות וכמו שעושים אותו כן הוא'. ועתה יעשה זה השבת נוטריקון, כמו שאמר אז. ובכל שבת אמר ז"ל נוטריקון אחר, כמו שכתב בסידורו של שבת, אך הוא אמר בלשון אשכנז והלשון הנ"ל, ואפשר שזה

בבחינת מ"ה ואין, ואז ישרה הקב"ה דאיהו שלים מכל סטרוי, ובוודאי אז לא יחסר לאדם כלום, כיון שאין נחשב לכלום בעיני עצמו, א"כ לא שייך חסרון בדבר שהוא אין. זהו אך למעט, שיהיה האדם ממעט עצמו כאין, ואז ישרה בו א-להותו השלם בכל מיני שלימות, ואפילו מה שהוא מלאכת המשכן אסור כנ"ל.

מאור עינים

ויאמר ה' אל משה גו', שְׁבַתְּתֵי תִשְׁמְרוּ גו' לְדַעַת גו' מִקְדָּשְׁכֶם (לא. יב-יג)

או י"ל באופן אחר שמרמז לנו הכתוב בזה ענין נפלא. והוא, דבאמת אם היו כל זרע ישראל יכולין לקיים מצות שמירת שבת כהלכתו מה טוב. אך אע"פ שלא כל אדם זוכה לזה. ומעט המה ששומרים השבת כמצותו. וא"כ באיזה זכות יהיו ישראל שמורין בהגלות. אשר על כן הבטיחה לנו תוה"ק שע"י הצדיקים אשר הם שומרים שבת כראוי במדרגיה יותר גבוה. שאינם מכוונים להנאת עצמם כלום לא בעוה"ז ולא בעוה"ב בלתי לה' לבדו לעשות בזה נחת רוח ותענוג ושיעשועים להשי"ת והצדיק נקרא שבת כנודע.

וזש"ה אך הוא לשון מיעוט. ר"ל אף אם יהיו מקיימי מצות שמירת שבת מיעוטא דמיעוטא

פירוש לעשות את השבת לדורותם ברית עולם. בכל שבת ושבת תיקון חדש, ודברים יקרים המה, כידוע ששבת מעלה את כל הדיבורים מכל ימות החול ועושה אותו תורה, ועיין בקול שמחה על מה שכתב התנא דבי אליהו (פרק א) שבת יעשה כולו תורה ותבין דברים הנ"ל.

רמתים צופים (סימן ב אות כד)

אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר פתבת. ויאמר וגו' מי אשר חטא לי אמחנו מספרי. ועתה לך נחה את העם (לב, לב-לג-לד)

סיפר הרה"ג ר' שמואל בראך, זקני הגאון ר' שמואל זצ"ל אב"ד ניר מאדע נסע להרה"ק

ותירץ הרה"ק מהר"י, שתיכף כשחטאו ישראל באותו חטא, נמחו בני ישראל מספר החיים ונכתבו בספר המתים רח"ל, ומשה רבינו לבד נשאר בספר החיים, ואמר משה להשי"ת, **אם תשא חטאתם** ותחזיר אותם לספר החיים אזי גם אני אשאר שם, **ואם אין**, אז מחני גם אותי מספר החיים, כי אני הולך ביחד עם כלל ישראל, או שהם יחזרו לספר החיים, או שאני אהי' כתוב וכו'. ועל זה ענה לו השי"ת, לא אמחה אותך (ח"ו) מספר החיים, רק מי אשר חטא לי אמחנו מספרי, היינו שאמחה בני ישראל מספר המתים, ואחזירם לספר החיים, ועתה לך נחה את העם. (שיח זקנים (חלק ד')

ר' יהושע מבעלזא זצ"ל כשהיה בוויין טרם הסתלקותו. בשבת האחרון כשערך שלחנו הטהור, אמר דברי תורה באריכות, ובתוך הדברים אמר, הנה כתיב **אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת**, וענה לו השי"ת, **מי אשר חטא לי אמחנו מספרי, ועתה לך נחה את העם.**

והקשה הרה"ק, דמשה רבינו אמר **אם תשא חטאתם, ואם אין וכו'** והשי"ת ענה **מי אשר חטא לי אמחנו מספרי**, היינו שאינו עושה כמו שביקש משה רבינו רק **מי אשר חטא לי כו'.** ואם כן איך אמר אחר כך **לך נחה את העם**, היינו שימלא בקשתו של משה רבינו ע"ה.

ילקוט הליכות ועניינים הנוגעים למעשה

אמירה לנכרי בשבת [א]

נערך ע"י הרה"ג רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו

ב. כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ג ס"ג) דהוא הדין שמותר לומר לנכרי להדליק מאוורר או מזגן בקיץ כשסובלים מהחום. [ע"פ דברי התוס' במסכת בבא בתרא דף קמ"ד ד"ה חוץ, שהביא מהירושלמי שיותר יש להתפלל להינצל מחום מאשר להינצל מקור].

ז. כיבוי אזעקה.

מכונת שמכשיר האזעקה שבה החל לפעול בשבת, והוא מפריע לתושבים שבכל הסביבה, מותר לקרוא לנכרי שיכבה, אם הוא במקום שיש להניח, שיש שם חולה שמפריע לו. [הו"ט שני ח"ג ע"ד].

ח. הצלת כתבי הקודש.

מותר לומר לנכרי לכבות דליקה כדי שלא ישרפו כתבי הקודש, וגם הצלת גמרות ושאר ספרים בכלל זה. [שו"ע סימן שלד סי"ח, מ"ב ס"ק מט-סח].

ט. צער בעלי חיים.

מותר לומר לנכרי לחלוב פרותיו משום צער בעלי חיים. [שו"ע ומ"ב סימן שה ס"כ].

י. במקום הפסד גדול.

אם הפסד בא בפתאומיות, מותר לרמוז לנכרי שיעשה דבר אפילו שיש בו איסור תורה כדי למנוע הפסד, דכיון שאדם בהול על ממונו, חששו חכמינו זכרונם לברכה שאם לא יתירו לו זאת, יבוא ח"ו בעצמו לעשות האיסור כדי להציל רכושו. [שו"ע סימן שז ס"ט ובמ"ב ס"ק סח-סט, ובסימן שלד סכ"ו ובמ"ב ס"ק סט-ע, ועל פי זה יש לעיין אם מותר לקרוא לנכרי להרים את המפסק הראשי שקפץ כדי שידלק המקרר משום הפסד מרובה של המאכלים, מאידך גיסא אפשר לומר דאין זה הפסד כל כך כיון שיכול להעביר המאכלים אצל מקרר של שכנים, שוב ראיתי שכן כתב בשו"ת נשמת שבת ח"ה ס"ו, והוסיף להגם שיכולים להעביר המאכלים אצל השכן מכל מקום אם נמצא במקפיא בשר או דגים קפואים שאי אפשר לטלטלם משום מוקצה שוב הוי בכלל הפסד. ויש לעיין מהו דין התבשילים שעמדו על הפלטה, ועיין מה שכתבנו בזה בהל' הנאה ממעשה שבת ס"ח, ולכא"ו הוא הדין בנידון דידן. ולומר לנכרי להרים את המפסק לצורך קטן או חולה מותר. שמעתי מהג"ר מאיר סירוטה, דאפילו לדעת הפוסקים שהדלקת חשמל בשבת הוא איסור דרבנן, הדלקת פלטה עם מבערים לדעת כולם איסור מן התורה, אך כשנפל כל החשמל מותר לקרוא לגוי להרים את המפסק, באופנים המותרים ע"פ הוראת רב, דמה שהפלטה נדלקת לא נחשב אלא כפסקי רישא שהתירו בו אמירה לנכרי, ע"פ הרמ"א והמ"ב ס"ו רג"ס, ע"ש, שו"ר שכ"כ במלכים אמריך להג"ר יצחק זילברשטיין בע' נו בהע' שם בשם פרי ביכורים לרי"א אלטר זצ"ל, וכתב להתיר ע"פ הרמ"א הנ"ל, ע"ש].

לילדיו להירדם מחמת האור שדולק בביתו והוא יבין מעצמו שצריך לבוא אליו לכבות האור. [רמ"א בסימן שז סכ"ב, מ"ב שם סקע"ו, ש"ש פ"ל ס"ג, ובהע' שם הביא לתמוה על מה שמקילים לקרוא לנכרי לצורך מלאכה דהקריאה עצמה בכלל איסור אמירה, ולכאורה יכולים להנהוג בעצה זו דמה שהישראל הולך עמו ומראה לו מקום ביתו אינו נחשב יותר רמז].

ה. מה שכתבנו דמותר לומר דרך רמז שלא בלשון ציווי הוא דווקא במלאכה הדומה לכיבוי אור, שאין הישראל נהנה אחר הכיבוי מגוף המלאכה, אמנם מלאכה שהישראל נהנה אחר כך מגוף המלאכה, גם אם לא עבר באיסור אמירה, כשאמרה דרך רמז שלא בציווי, מכל מקום איסור הנאה ממלאכת נכרי במקומה עומדת. [בשש"כ שם ס"ו, הביא עוד דוגמא שאין בזה לא משום איסור אמירה, ולא משום איסור הנאה ממלאכת נכרי, כגון הרוצה שהנכרי יכבה לו את הגז, יאמר לו "חבל על הגז שמתבזבז", דאין כאן אמירה אלא רמז שלא בציווי, וגם אין הישראל נהנה מגוף המלאכה].

ד. בין השמשות.

בבין השמשות עד שלוש עשרה וחצי דקות מהשקיעה, מותר לומר לנכרי לעשות כל מלאכה שהיא לצורך מצוה, או דבר שאם לא יהיה נעשה יצטער כל השבת, וכן דבר שאם לא יהיה נעשה יהיה לו הפסד מרובה, וכן כל דבר שיש לו בו צורך גדול. [שו"ע סימן שמב ס"א, מ"ב סימן רסא סקט"ז].

ה. צרכי חולה וקטן.

מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה בשבת לצורך חולה שאין בו סכנה, והיינו שנפל למשכב מחמת חליו, או שיש לו מיחוש שמצטער וחלה ממנו כל גופו, או לצורך קטן שדינו לענין זה כחולה שאין בו סכנה. [שו"ע ורמ"א סימן שכח ס"יז, וגיל קטן לענין זה כתב בשו"ת מנחת יצחק ח"א ס"ח, שהוא עד גיל תשע, ובשו"ת אור לציון ח"ב פל"ו ת"ד כתב שעד י"ג שנה נחשב כקטן לכל צרכיו].

ו. הדלקת תנור מאוורר ומזגן.

א. כתב השו"ע [סימן רעו ס"ה] בארצות קרות מותר לומר לנכרי להדליק התנור בשביל הקטנים, ומותרים הגדולים להתחמם בו, ואם הקור גדול, מותר לומר לנכרי להדליק אפילו לצורך גדולים, שהכל חולים אצל הקור, ולא כאותם שנוהגים היתר גם אם אין הקור גדול ביום ההוא.

א. איסור אמירה לנכרי.

א. בשבת ויום טוב אסרו חכמינו זכרונם לברכה לומר לנכרי לעשות מלאכה האסורה מן התורה או מדרבנן.

ב. אפילו בערב שבת אסור לומר לנכרי שיעשה מלאכה בשבת.

ג. אסור לומר לנכרי בשבת שיעשה מלאכה לאחר השבת. [שבת דף קג, שו"ע הרב סימן רמג ס"א, מ"ב שם ס"ק, ובשעה"צ שם ס"ק, שו"ע סימן שז ס"ב, מ"ב שם ס"ט, ובטעם איסור האמירה כתב הרמב"ם פ"ו מהל' שבת ה"א, כדי שלא תהיה שבת קלה בעיניהם ויבואו לעשות בעצמם, ורש"י במס' ע"ז דף טו. בד"ה כיון דזבנה, כתב דטעם האיסור הוא משום ממצוא חפצין ודבר דבר דיבור אסור, ובמס' שבת דף קנג. בד"ה מ"ט, כתב טעם אחר, משום שהנכרי נעשה שלוח].

ב. איסור הנאה ממלאכה שעשה נכרי בשבת לצורך ישראל.

כל מלאכה האסורה בשבת, ועשאה נכרי לצורך ישראל, בין שאמר לו הישראל לעשותה, ואפילו עשאה הנכרי מעצמו, אסור לישראל ליהנות הנאה ישירה ממלאכה זו, לדוגמא אם הדליק הנכרי בביתו את האור, אסור לישראל לעשות בביתו דבר שלא היה יכול לעשותו בלא האור, כגון קריאה בספר, וטעם איסור הנאה ממלאכה שעשאה הנכרי מעצמו הוא, כדי שלא יבוא הישראל לצוות לנכרי שיעשה עבורו מלאכה בשבת. [שו"ע ומ"ב סימן רעו ס"א].

ג. אמירה ברמז.

א. כשם שאסור לומר לנכרי בפירוש לעשות מלאכה בשבת, כך אסור לרמוז לו בלשון ציווי, כגון הרוצה שהנכרי יכבה לו את האור אסור לומר לו כל המכבה את האור אינו מפסיד שזהו רמז בלשון ציווי.

ב. ובחיי אדם [כלל סב ס"ב] כתב שאפילו לרמוז לו בידיו או בשאר תנועות כדי שיבין שצריך לעשות המלאכה אסור.

ג. אמנם מותר לרמוז לו שלא בלשון ציווי דרך סיפור, כגון שיאמר לו קשה לישון בחדר זה כאשר דולק האור ומאילוי יבין הנכרי שצריך לכבות האור.

ד. ולכן הקורא לנכרי לבוא לביתו, צריך זהירות יתירה שלא יעבור בעת הקריאה עצמו באיסור אמירה לנכרי, כגון אם רצונו שהנכרי יכבה אצלו האור, לא יאמר לנכרי בפירוש שיבוא לביתו לצורך כיבוי האור, אלא יספר לו שקשה

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא
הברכות מאלפות ומרובבות קדם
כ"ק אדמו"ר מקאמארנא שליט"א
חתן כ"ק הרה"צ רבי שמואל עוזר קאפ זצלה"ה
חביב"ג כ"ק מרן הברכת משה זיע"א
ולבנו ידידנו הנכבד והנעלה
מגזע אראלים ותרשישים
הרה"צ רבי ישראל יצחק ספרין שליט"א
לרגל שמחת אירוסיו נכדו בנו
החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות
עדין לגדלות כליל המעלות
הרב שמואל עוזר שליט"א
עב"ג הכלה החשובה תחי'
בת ידידנו הנכבד והנעלה
הרה"צ אשור פרנקל שליט"א
בן הרה"צ רבי משה שליט"א

חתן הרה"צ רבי חיים וזנר שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות
רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

נדבת ידידנו הנכבד, האי גברא יקירא, מוכתר
בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, קובע
עיתותיו לתורה מידי יום ביומו בבית מדרשינו
ה'יכלא דרבי שמעון' ביתר, מחשובי אנ"ש
הרה"ח ר' דוד חיים הלוי וייס שליט"א
ולאביו ידידנו הנכבד והנעלה, האי גברא יקירא,
יקר שבערכין, איש האשכולות, משכיל אל דל, נעים
הליכות ורב תבונות, זיו רב לו בתורה וחסידות,
שמו הטוב הולך לפניו, מחשובי ופארי אנ"ש
הרה"ח המפורא ר' ירוחם מיכל הלוי שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבן הנכד
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל
יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

נדבת ידידנו הנכבד והנעלה האי גברא יקירא
מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו,
מגזע אראלים ותרשישים, יושב באהלה של תורה,
עומד לימין גיליונו מידי שבוע בשבוע
הרה"ח ר' יוסף טייקוצקי שליט"א
ולאביו ידידנו הנכבד והנעלה
מחשובי ומפארי אנ"ש
הרה"ח המפורא ר' אליהו שליט"א
לרגל שמחת הולדת הנכדה הנינה
בת אצל חתנו ידידנו הנכבד האברך החשוב
הר"ר ישראל קליינמן הי"ו
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנה ומכל
יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא
הברכות מאלפות ומרובבות קדם
כ"ק אדמו"ר מקאמארנא שליט"א
חתן כ"ק הרה"צ רבי שמואל עוזר קאפ זצלה"ה
חביב"ג כ"ק מרן הברכת משה זיע"א
ולבנו ידידנו הנכבד והנעלה
מגזע אראלים ותרשישים
הרה"צ רבי יעקב אשר ספרין שליט"א
ולמחותנו ידידנו הנכבד האי גברא
יקירא איש האשכולות מוכתר בכל
מידה נכונה, יראת ה' היא אוצרו, קובע
עיתותיו לתורה, איש חסד לכלל ולפרט
הרה"ח המפורא ר' ישראל אריה וורם שליט"א
לרגל שמחת הולדת הנין נכדם
בן אצל נכדו בנו חתנו האברך החשוב
הרב שמואל עוזר שליט"א
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל
יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

חתי הרה"צ רבי חיים וזנר שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות
רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

שירות ותשבחות ברכות והודאות נשגור
בזה לידידנו הנכבד והנעלה, האי גברא
יקירא, ברוך הכשרון ואיש המעש, טוב
ליבו ונפשו מי מלל, לו ויושב באהלה
של תורה, כמה מעלות טובות עליו, עוסק
בצרכי חסד וצדקה באמונה ועומד למינן
קרנות צדקה וחסד - 'צדקת רבי שמעון',
במסירות נפלאה. מוכה את הרבים בהפצת
תורה וחסידות לכלל אנ"ש במערכת קול
לעלוב ועומד לימינו בכל עת ועונה בלוי"ג
חפיצה בגליון 'אוהל מועד', ה"ה
זאב גלבשטיין הרה"ח שליט"א
ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ופארי אנ"ש
אברהם ישעיה' הרה"ח המפורא ר' שליט"א
ולחמיו ידידנו הנכבד והנעלה מחשובי ופארי אנ"ש
נחמן דויטש הרה"ח המפורא ר' שליט"א
ולקניו ידידנו הנכבד והנעלה
יוסף מאיר דויטש האסוד"ר שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבת נכדתם הנינה
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנה ומכל
יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא
שמחת הקידושה רבה בשב"ק
בבית המדרש הגדול
אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לכבוד נשמת אלימלך מליז'ענסק

רבן של ישראל הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זישיע"א
נלב"ע כ"א אדר תקמ"ז ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י נכדו ידידנו הנכבד
מגזע אראלים ותרשישים
צנא מלא ספרא חריף ובקי טובא,
ידי רב לו בתורה וחסידות
מוהר"ר אברהם ברוך ורדיגר שליט"א
מחשובי לומדי ומתפללי בית מדרשינו הגדול

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא
הברכות מאלפות ומרובבות קדם
כ"ק אדמו"ר מלעלוב בראנוביץ שליט"א
לרגל שמחת נישואי בתו
הכלה החשובה תחי'
עב"ג החתן המו"מ בתורה וירא"ש,
עדין לגאון ולתפארת, כליל המעלות
הרב אברהם אבא שליט"א
בן הרה"צ רבי יעקב הגר שליט"א
ראש ישיבת צמח צדיק ויוניץ אשדוד
בן הרה"צ אבד"ק סערט ויוניץ ירושלים שליט"א
חתן כ"ק אדמו"ר מפטיסבורג זצלה"ה
יה"ר שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא,
זרות ישרים מבורכים, ויזכו לרוות מהם
ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא
שמחת השבת שבע ברכות
יתקיים בשב"ק בבית מדרשו
רח' רבינו גרשום 18 ירושלים

חתי הרה"צ רבי חיים וזנר שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות
רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

טנא מלא ברכות לידידנו הנכבד, האי
גברא יקירא יקר שבערכין, ראש וראשון
לכל דבר שבקדושה, משכיל אל דל,
כביר הרוח ואיש המעש, משליך עצמו
מנגד למען הזולה, בהצנע לכת ובלב רחב
ורחום בעין יפה ורוח נדיבה, טוב ליבו
ונפשו מי מלל, טוב עין הוא יבורך, מאיר
פנים לכל אדם, אוהב תורה ולומדיה,
מקים אהלה של תורה בבית מדרשינו
בבני ברק ובפרט בשיעור אור החיים הק'
מידי שבוע בשבוע מסור בלוי"ג למען
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
יהושע העשיל בלז' הרה"ח שליט"א
ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ופארי אנ"ש
אברהם ברוך הרה"ח המפורא ר' שליט"א
ולחמיו ידידנו הנכבד
דוד אברהם ברייער הרה"ח המפורא ר' שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבן נכדם
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל
יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא
שמחת השלום זכר בליל שב"ק
בשולחן הטהור
אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקירא מוכתר בכל
מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, איש חי ורב
פעלים לתורה וחסידות, ברוך הכשרון ואיש המעש
מחשובי לומדי ומתפללי בית מדרשינו בבני ברק
הרה"ח ר' יעקב צבי פרל שליט"א
ולאביו ידידנו הנכבד והנעלה
הרה"ח המפורא ר' אפרים פישל שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבן הנכד
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל
יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא
שמחת השלום זכר ושמחת הברית
יתקיים בליל שב"ק בבית מדרש ספינקא
רח' דולנו בני ברק

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

נדבת ידידנו עוז האי גברא רבא, הנודע לשם
ולתהילה, איש האשכולות, משכיל אל דל,
ומאשפות ירים אביון, דבוק ומקושר לרבוה"ק,
מקרב ליבן של ישראל לאביהן שבשמים ומקדש
שם שמים ברבים, מרחיב גבולות הקדושה בהפצת
תורה יראת שמים וחסידות
הנה"ח רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א
רב מגדל העמק ונשיא מוסדות 'מגדל אור'
ולבנו ידידנו החשוב והנכבד, האי גברא יקירא,
בן אוריין ובר אבהון, יראת ה' היא אוצרו,
לו בעומקא של תורה, צנא מלא ספרא,
הרה"ג ר' שניאור זלמן שליט"א
ר"מ ומשפיע בישיבת 'מגדל אור'
לרגל שמחת הולדת הנינה הנכדה
בת אצל נכדו בנו האברך החשוב
הר"ר דב בעריש הי"ו
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנה ומכל
יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא
שמחת הקידושה רבה בשב"ק
בבית מדרשו בבני ברק

חתי הרה"צ רבי חיים וזנר שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות
רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקירא מוכתר בכל
מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, יראת ה' היא
אוצרו, בר אוריין ובר אבהון אוצר כל חמדה, זיו
רב לו לאסוקי שמענתא אליבא דהלכתא, בקי
במכשני התורה והחסידות, העושה צדקות ונצורות
למען הכלל והפרט בהצנא לכת מחשובי אנ"ש
הרה"ג ר' שניאור זלמן הניג שליט"א
ולאביו ידידנו החשוב והנכבד, האי גברא יקירא,
בר אוריין ובר אבהון, יראת ה' היא אוצרו,
לו בעומקא של תורה, צנא מלא ספרא,
העומד לימינו בכל עת במסירות נפלאה
הרה"ג ר' שמואל שליט"א
ולחמיו ידידנו הנכבד, האי גברא יקירא, יקר
שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך
לפניו, מוקיר ורחים רבנן, קובע עיתותיו לתורה,
הרה"ח המפורא ר' יוסף גנץ שליט"א
ולקניו ידידנו עוז האי גברא רבא, הנודע לשם
ולתהילה, איש האשכולות, משכיל אל דל,
ומאשפות ירים אביון, דבוק ומקושר לרבוה"ק,
מקרב ליבן של ישראל לאביהן שבשמים ומקדש
שם שמים ברבים, מרחיב גבולות הקדושה בהפצת
תורה יראת שמים וחסידות
הנה"ח רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א
רב מגדל העמק ונשיא מוסדות 'מגדל אור'
והברכה אחת לקניו ידידנו הנכבד האי גברא
יקירא, איש האשכולות ורב תבונות, שמו הטוב
הולך לפניו, מוקיר ורחים רבנן, קובע עיתותיו
לתורה, יראת ה' היא אוצרו
הרה"ח המפורא ר' שמואל אריה גנץ שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבת הנכדה הנינה
בת אצל חתנו ידידנו הנכבד והנעלה ומכל
יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא
שמחת הקידושה רבה בשב"ק
בבית מדרשו בבני ברק

ברכת מזל טוב חמה ולבגית

גם אני קבלתי ע"ע כהוראת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א:
להוסיף זכויות ולברך 'ברכת המזון מתוך הסידור'
לישועת ולרפואת הכלל והפרט